Ruimtelijke onderbouwing ‘Fishfarm Terworm’ te Heerlen

CA200031.026.R01.v2.0
6 mei 2021

Ruimtelijke onderbouwing ‘Fishfarm Terworm’ te Heerlen

Identificatienummer: NL.IMRO.0917.OV030600W000004-0301

Definitief: 6 mei 2021

Inhoud

1. Inleiding 6
1.1 Aanleiding 6
1.2 Situering projectlocatie 6
1.3 Geldend bestemmingsplan 6
1.4 Planvorm 7
1.5 Leeswijzer 7
2 Planologisch beleidskader 8
2.1 Rijksbeleid 8
2.1.1 Nationale Omgevingsvisie 8
2.1.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 9
2.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking 9
2.1.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening 10
2.2 Provinciaal beleid 11
2.2.1 Provinciaal omgevingsplan 2014 (POL 2014) 11
2.2.2 Omgevingsverordening Limburg 2014 15
2.3 Regionaal beleid 18
2.3.1 Structuurvisie Parkstad Limburg 18
2.4 Gemeentelijk 19
2.4.1 Structuurvisie Heerlen 2035 19
2.4.2 Groenbeleidsplan 21
2.4.3 Inrichtingsvisie beken 23
2.4.4 Parkeernota Heerlen - Deel 1 Visie- en Ambitiedocument 24
2.4.5 Duurzaamheidsvisie Heerlen 2017 26
2.4.6 Energietransitie 26
3 Gebiedsbeschrijving 28
3.1 Historie 28
3.2 Ruimtelijke en functionele structuur 28
4 Planbeschrijving 30
4.1 Beoogde ontwikkeling 30
4.2 Viskwekerij 31
4.3 Natuurontwikkeling 33
4.4 Ruimtelijke effecten 35
5 Omgevingsaspecten 36
5.1 Milieueffectrapportage 36
5.2 Akoestiek 36
5.3 Water 37
5.3.1 Europees en Rijksbeleid 37
5.3.2 Regionaal en gemeentelijk beleid 38

5.3.3 Gemeentelijk beleid ... 39
5.3.4 Projectgebied ... 40
5.4 Bodem 41
5.5 Natuurwaarden 43
5.5.1 Natura 2000-gebieden ... 43
5.5.2 Wet natuurbescherming (Wnb) ... 43
5.5.3 Beoordeling gebiedsbescherming ... 44
5.5.4 Beoordeling soortenbescherming ... 51
5.5.5 Houtopstanden, hout en houtproducten ... 55
5.5.6 Conclusies ... 55
5.6 Bedrijfshinder 58
5.6.1 Scheiding van functies versus functiemenging ... 58
5.6.2 Richtafstandenlijsten ... 58
5.6.3 Projectgebied ... 58
5.7 Luchtkwaliteit 59
5.7.1 Nationaal beleid ... 59
5.7.2 Niet in betekenende mate (NIBM) ... 59
5.7.3 Projectgebied ... 59
5.8 Externe veiligheid 60
5.8.1 Nationaal beleidskader ... 60
5.8.2 Plaatsgebonden risico ... 60
5.8.3 Groepsrisico ... 60
5.8.4 Externe veiligheid inrichtingen ... 61
5.8.5 Externe veiligheid buisleidingen ... 61
5.8.6 Externe veiligheid transport ... 61
5.8.7 Gemeentelijk beleid ... 61
5.8.8 Projectgebied ... 62
5.8.9 Beoordeling groepsrisico ... 62
5.8.10 Conclusie projectgebied ... 63
5.9 Technische infrastructuur 63
5.10 Archeologie 63
5.10.1 Beleidsnota archeologie ... 63
5.10.2 Archeologische verwachtings- en beleidskaart Heerlen ... 64
5.10.3 Conclusie projectgebied ... 64
5.11 Cultuurhistorie 65
5.12 Verkeer 65
6 Uitvoerbaarheid en handhaving ... 66
6.1 Handhavingsbeleid 66
6.2 Financiële uitvoerbaarheid 66
7 Procedure en overleg ... 67
7.1 Procedurestappen 67
7.2 Vooroverleg 67

Bijlagen

Bijlage 1	Inrichtingsplan natuurontwikkeling
Bijlage 2	Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling
Bijlage 3	Reactie Waterschap Limburg
Bijlage 4	Bodemonderzoek
Bijlage 5	Ecologische Quickscan
Bijlage 6	Akoestisch onderzoek

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Eikendermolenweg 100 te Heerlen bevindt zich de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van Heerlen. In het kader van IBA Parkstad heeft de invulling van deze voormalige RWZI de aandacht gekregen. Fish Farm Terworm bv wil een viskwekerij vestigen op het terrein van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie. De daar reeds aanwezige infrastructuur maar vooral de waterbassins zijn zeer geschikt voor deze functie. Een deel van de bassins zullen gebruikt worden voor het kweken van vis ten behoeve van de heruitzetting van karper in oppervlaktewater en ten behoeve van de hengelsport. Daarnaast heeft de gemeente het voornemen om het overige terrein in te richten als natuur.

1.2 Situering projectlocatie

De projectlocatie is gelegen ten westen van het centrum van Heerlen in het Geleenbeekdal. Het betreft het perceel van de voormalige RWZI aan de Eikendermolenweg. De locatie wordt omsloten door bosgebied. Direct ten westen van de projectlocatie loopt de Geleenbeek.

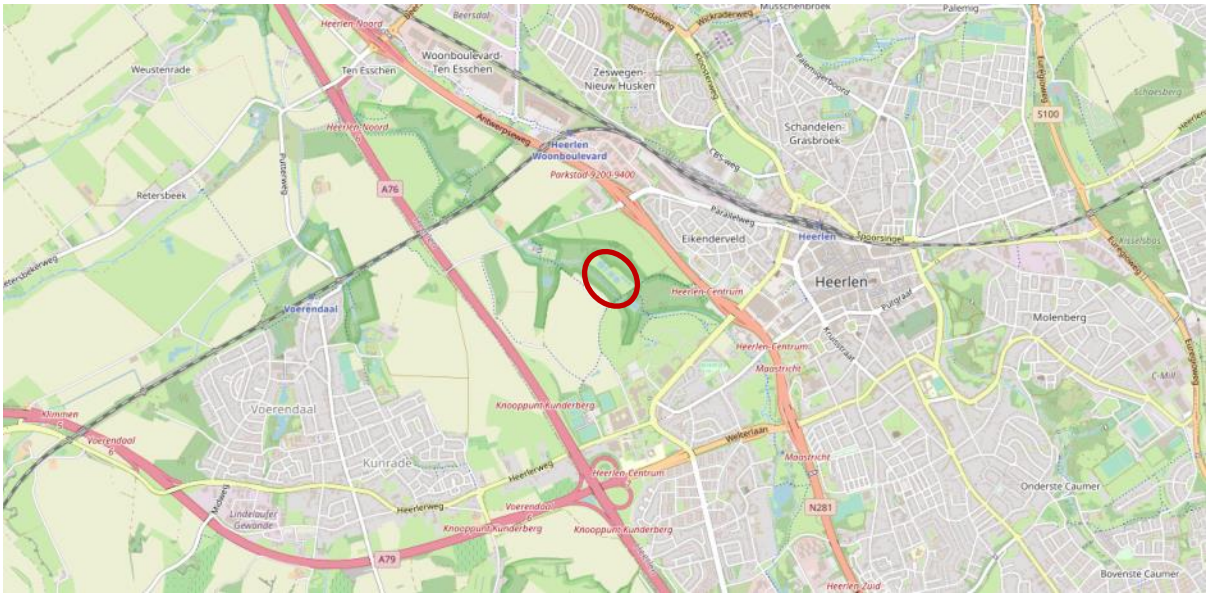

Uitsnede topografische kaart met aanduiding projectlocatie

1.3 Geldend bestemmingsplan

Het projectgebied is gelegen in het bestemmingsplan 'Buitengebied' (vastgesteld 27 november 2019) op gronden met de bestemming 'Bedrijf - Nutsvoorziening'. Deze gronden zijn bestemd voor voorzieningen van openbaar nut. In het bestemmingsplan Buitengebied is de functie rioolwaterzuiveringsinstallatie nader aangeduid en gelden voorts nog de dubbelbestemmingen 'Waarde-Archeologie 3' (hoge waarde), 'Waarde-Archeologie 4' (middelhoge waarde), Leiding-Riool' en de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone-straalpad'.

Binnen de 'vrijwaringszone-straalpad' mogen, ter bescherming van de transmissie van radiogolven, geen bouwwerken hoger dan 20m worden opgericht en ter plekke van de bestemming 'Leiding - Riool' is een rioolwatertransportleiding gelegen met een belemmeringenstrook van 2x2,5m ten behoeve van het beheer en onderhoud van de leiding. In de onderstaande figuur is een uitsnede van de plankaart behorende bij het bestemmingsplan Buitengebied (NL.IMRO.0917.BP050700W000001-0401) weergegeven.

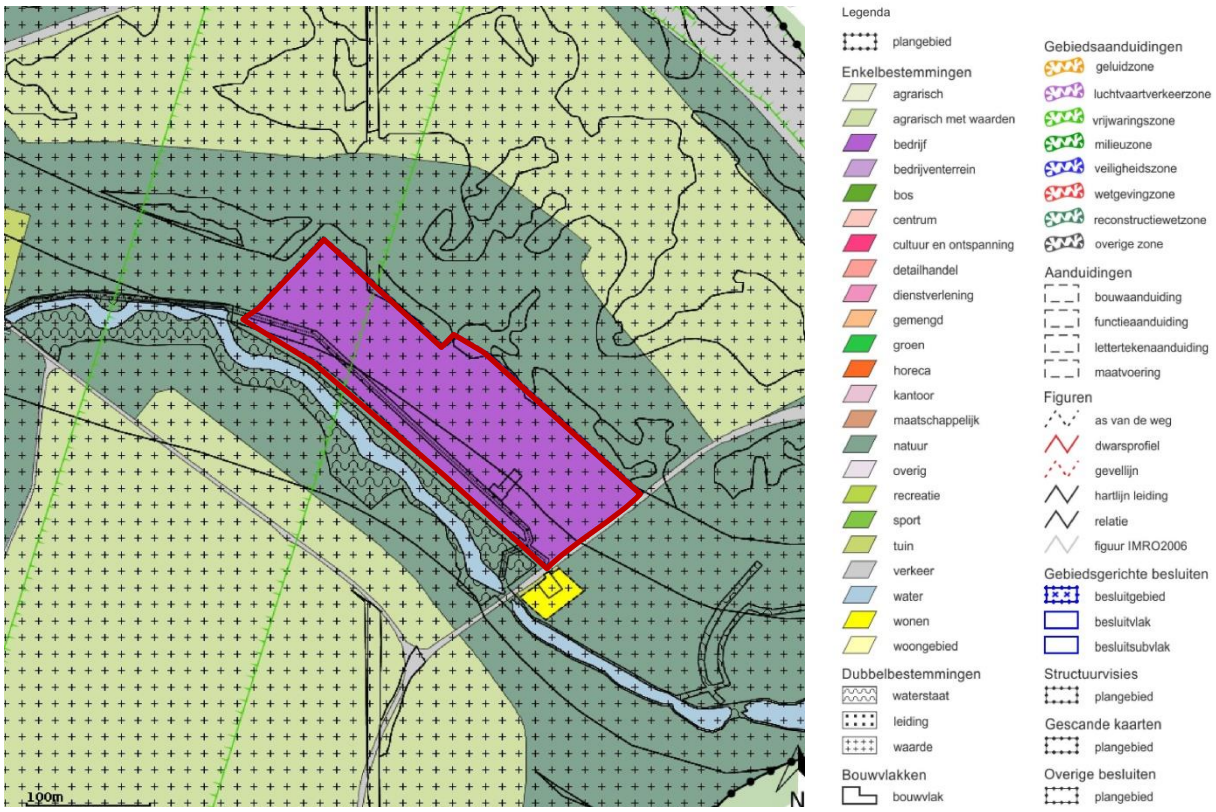

Uitsnede verbeelding bestemmingsplan Buitengebied met aanduiding projectgebied

Het gebruik van het terrein voor viskweek ten behoeve van de hengelsport en de inrichting van nieuwe natuur betreft gebruik dat niet binnen de vigerende bestemmingen past. De voorgenomen ontwikkeling is daardoor in strijd met het vigerende bestemmingsplan.

1.4 Planvorm

Op basis van een omgevingsvergunning (artikel 2.1, eerste lid onder c van de Wabo) voor het afwijken van het bestemmingsplan kan de ontwikkeling planologisch mogelijk worden gemaakt. Bij de aanvraag om een dergelijke vergunning moet een ruimtelijke onderbouwing worden ingediend (artikel 2.12, eerste lid onder a, 3˚ Wabo).

Het voorliggende document betreft de ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de beoogde afwijking van het geldende bestemmingsplan.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een bespreking van de planologische beleidskaders die een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van deze ruimtelijke onderbouwing. In paragraaf 2.1 wordt voor een aantal belangrijke thema's per thema het relevante beleidskader geschetst. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 tot en met 2.4 achtereenvolgens het rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid besproken. In Hoofdstuk 3 wordt het projectgebied beschreven. Hierbij komen de historische context en de ruimtelijke en functionele structuur ter sprake. In Hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de gewenste ontwikkeling van het projectgebied. Hoofdstuk 5 behandelt de voor het projectgebied relevante omgevingsaspecten, zoals water, archeologie, externe veiligheid en luchtkwaliteit. In Hoofdstuk 6 is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan beschreven en Hoofdstuk 7 geeft een beeld van de doorlopen planprocedure en het gevoerde overleg.

2 Planologisch beleidskader

In dit hoofdstuk wordt het relevante rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid besproken.

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is vastgesteld op 11 september 2020. Deze visie beschrijft dat nationale ruimtelijke opgaven zoals de bouw van 1 miljoen woningen, duurzaam energie opwekken, klimaatverandering en de overgang naar een circulaire economie. Deze opgaven vragen meer ruimte van er beschikbaar is in Nederland. In de NOVI zijn er daarom keuzes gemaakt. De beleidskeuzes ten aanzien van sterke en gezonden steden en regio's zijn als volgt:

- We versterken het Stedelijk Netwerk Nederland door de ontwikkeling van de stedelijke regio's te ondersteunen en te zorgen voor goede onderlinge en externe verbindingen. Verstedelijking koppelen we aan de ontwikkeling van de (ov-)infrastructuur en vindt plaats in de regio's waar er vraag is. De grote open ruimten tussen de steden behouden hun groene karakter.
- Het Rijk hanteert een integrale verstedelijkingsstrategie. Dit is een samenhangende aanpak van wonen, werken, mobiliteit, gezondheid, veiligheid en leefomgevingskwaliteit. Zo kunnen steden zich duurzaam ontwikkelen.
- Verstedelijking vindt geconcentreerd plaats in de regio. Toe te voegen nieuwe woon- en werklocaties worden zorgvuldig en op efficiënte wijze ingepast met oog voor beschikbare ruimte en mobiliteit. Het woningaanbod in de regio's sluit aan bij de vraag naar aantallen en typen woningen, woonmilieus en prijsklasse.
- Voor de bestaande bebouwing zetten we in op een integratie van stedelijke ontwikkeling en beheer om te komen tot een efficiënte aanpak van de vele opgaven daar.
- We richten de leefomgeving zo in dat deze een actieve, gezonde leefstijl en maatschappelijke participatie bevordert. We verbeteren de luchtkwaliteit, zodat in 2030 wordt voldaan aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie.
- We versterken het aanbod en de kwaliteit van het groen in de stad en verbeteren de aansluiting op het groene gebied buiten de stad. Een natuurinclusieve ontwikkeling van de stedelijke regio's en natuurinclusief bouwen zijn het uitgangspunt.
- We richten steden en regio's klimaatbestendig in.
- Het stedelijke mobiliteitssysteem levert een goede bereikbaarheid op. De auto, het ov, fietsen en lopen zijn onderling verknoopt. Het systeem draagt zo bij aan een gezonde leefomgeving en een gezonde leefstijl.
- Voor gebieden buiten het Stedelijk Netwerk Nederland, die liggen aan de grens van het land en/of waar vraagstukken rond bevolkingsdaling spelen, ontwikkelen de overheden gezamenlijk een integrale gebiedsgerichte aanpak.

Conclusie projectgebied:
Met name het zesde beleidspunt uit de NOVI - *We versterken het aanbod en de kwaliteit van het groen in de stad en verbeteren de aansluiting op het groene gebied buiten de stad. Een natuurinclusieve ontwikkeling van de stedelijke regio's en natuurinclusief bouwen zijn het uitgangspunt* - is van toepassing op het voorliggend plan. In

voorliggende planontwikkeling is sprake van natuurinclusieve ontwikkeling. Naast de inpassing van de viskwekerij is voorzien in natuurontwikkeling op het terrein en in de realisatie van vleermuisverblijven in de voormalige slibgistingstanks. De ontwikkeling past daarmee binnen de prioriteiten van de NOVI.

2.1.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vormt de overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland, door middel van een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Om dit doel te bereiken, werkt het Rijk samen met andere overheden. De SVIR is op 13 maart 2012 vastgesteld door de minister van Infrastructuur en Milieu.

Het rijksbeleid richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen. Daarbij zijn drie hoofddoelen geformuleerd:

a. het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
b. het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat;
c. het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

In totaal zijn 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd, die bijdragen aan het realiseren van de drie hoofddoelen. Het betreft onder meer het borgen van ruimte voor de hoofdnetwerken (weg, spoor, vaarwegen, energievoorziening, buisleidingen), het verbeteren van de milieukwaliteit, ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling, ruimte voor behoud van unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten, ruimte voor een nationaal netwerk voor natuur en ruimte voor militaire terreinen en activiteiten.

Het beleid met betrekking tot verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk, onder het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet', over aan provincies en gemeenten. Voor Parkstad Limburg geeft het Rijk in de SVIR wel aan dat het aanpakken van de krimpopgave noodzakelijk is om leegstand en verpaupering te voorkomen. Dit beleid is op regionaal niveau verder uitgewerkt.

Conclusie projectgebied:
Het voorliggende plan raakt het nationale belang 11: Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten.

<u>Nationaal belang 11</u>
Het projectgebied grenst direct aan gebieden van de EHS (thans het NNN). In het Besluit algemene regels omgevingsrecht (Barro) is vastgelegd dat doorwerking plaatsvindt op provinciaal niveau. Dit maakt het een provinciaal belang. Dit belang wordt getoetst in paragraaf 5.5.

2.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' (hierna: de Ladder) geïntroduceerd. De Ladder is ingericht voor een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij nieuwe

stedelijke ontwikkelingen, zodat de ruimte in stedelijke gebieden optimaal wordt benut. De ladder is per 1 oktober 2012 verankerd in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).
Conform het bepaalde in artikel 3.1.6, lid 2 Bro dient de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling te bevatten, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.
Uiteindelijk zal de gewijzigde Ladder via het invoeringsbesluit van de Omgevingswet worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De strekking van de Ladder blijft daarbij gelijk.

Nieuwe stedelijke ontwikkeling
De Ladder-onderbouwing is verplicht voor 'nieuwe stedelijke ontwikkelingen'. Hieronder wordt de ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein, zeehaventerrein, kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen verstaan. Deze laatste categorie is in de handreiking bij de ladder voor duurzame verstedelijking (ministerie van Infrastructuur en Milieu) nader gespecificeerd in accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure. In de definitie voor stedelijke ontwikkeling (artikel 1.1.1 lid 1 sub i van het Bro) is geen ondergrens opgenomen. Hieruit zou men kunnen concluderen dat iedere stedelijke ontwikkeling, hoe kleinschalig dan ook, valt binnen het toepassingsbereik van de Ladder. Echter, blijkt uit vaste jurisprudentie van de Afdeling dat er wel sprake kan zijn van een voorziene ontwikkeling die te kleinschalig is om als nieuwe stedelijke ontwikkeling te kunnen worden aangemerkt. Volgens vaste jurisprudentie zijn elf woningen (welke op één dezelfde locatie worden gerealiseerd) het maximale aantal woningen wat door de Afdeling als te kleinschalig wordt geacht om als een stedelijke ontwikkeling te kunnen worden gekwalificeerd. Het minimale aantal woningen wat gerealiseerd moet worden (op dezelfde locatie) om als stedelijke ontwikkeling te worden gekwalificeerd is aldus twaalf (ECLI:NL:RVS:2017:1724, r.o. 6.3)
Er dient nadrukkelijk te worden gemotiveerd en afgewogen met oog voor de ontwikkelingsbehoefte van een gebied, maar ook met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte, én voor de ontwikkeling van de omgeving waarin het gebied ligt of voldaan wordt aan de Ladder.

Conclusie projectgebied:
De onderhavige ontwikkeling bestaat uit het gebruik van bestaande waterbassins en andere bebouwing van de voormalige RWZI ten behoeve van viskweek. Er is in deze situatie geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro. De ontwikkeling hoeft niet nader getoetst te worden aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.

2.1.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
Om de in de SVIR opgenomen nationale belangen juridisch te borgen is door het Rijk het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) opgesteld. De regels van het Barro moeten in acht worden genomen bij het opstellen van provinciale ruimtelijke verordeningen en bestemmingsplannen.

In het Barro zijn regels opgenomen voor de volgende nationale belangen:
- rijksvaarwegen;
- mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- hoofdwegen en landelijke spoorwegen;

- elektriciteitsvoorziening;
- buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- ecologische hoofdstructuur;
- primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Conclusie projectgebied:
Voor onderhavige project is vanuit het Barro de EHS (thans Natuurnetwerk Nederland, NNN) relevant. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is door het Rijk vastgelegd dat de Provincie verantwoordelijk is voor de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland en begrenzing en bescherming van het NNN dient vast te leggen in een provinciale verordening. In Limburg is het NNN vastgelegd in de Goudgroene natuurzone. In de omgevingsverordening wordt de begrenzing van de Goudgroene natuurzone bepaald en wordt invulling gegeven aan het beschermingsregime op basis van het Barro en de daarin verwoorde 'Spelregels EHS'. Het projectgebied ligt niet in de Goudgroene natuurzone, maar grenst daar wel aan. Zie ook paragraaf 2.2.1.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Provinciaal omgevingsplan 2014 (POL 2014)
Op 12 december 2014 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (hierna: POL2014), de Omgevingsverordening Limburg 2014 en het Provinciaal Verkeers- en Vervoersprogramma 2014 vastgesteld. Gezamenlijk vormen deze beleidsdocumenten een integrale omgevingsvisie, die vier wettelijke functies vervult: structuurvisie (Wet ruimtelijke ordening), provinciaal milieubeleidsplan (Wet milieubeheer), regionaal waterplan (Waterwet), Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (Planwet verkeer en vervoer).

In het POL2014 staan de fysieke kanten van het leef- en vestigingsklimaat centraal. Belangrijke uitdagingen zijn het faciliteren van innovatie, het aantrekkelijk houden van de regio voor jongeren en arbeidskrachten, de fundamenteel veranderde opgaven op het gebied van wonen en voorzieningen, de leefbaarheid van kernen en buurten en het inspelen op de klimaatverandering.

De centrale ambitie komt voort uit de Limburgagenda: een voortreffelijk grensoverschrijdend leef- en vestigingsklimaat, dat eraan bijdraagt dat burgers en bedrijven kiezen voor Limburg: om er naar toe te gaan en vooral ook om hier te blijven.

Verder staat in het POL2014 kwaliteit centraal. Dat komt tot uiting in het koesteren van de gevarieerdheid van Limburg onder het motto 'meer stad, meer land', het bieden van ruimte voor verweving van functies, in kwaliteitsbewustzijn, en in dynamisch voorraadbeheer dat moet resulteren in een nieuwe vorm van groeien. Algemene principes voor duurzame verstedelijking sluiten hierop aan, zoals de ladder van duurzame verstedelijking en de prioriteit voor herbenutting van cultuurhistorische en beeldbepalende gebouwen.

<u>Visie Zuid-Limburg</u>
De aantrekkelijkheid van Zuid-Limburg wordt in sterke mate bepaald door de aanwezigheid van relatief op korte afstand van elkaar gelegen, dichtbevolkte stedelijke gebieden (vergelijkbaar met de dichtheid in de Randstad) en het daartussen gelegen unieke Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Dit heuvellandschap geeft samen met de historische binnenstad van Maastricht een bijzondere kwaliteit aan deze regio. In Zuid-Limburg wonen ruim 600.000mensen, meer dan de helft van alle inwoners in Limburg. Het maakt onderdeel uit van een Europese regio met een rijk palet van economische topsectoren.

Tegelijkertijd is Zuid-Limburg in economisch opzicht te typeren als een 'tussenregio', tussen de metropoolregio's Randstad, Vlaamse Ruit en Ruhrgebied. Er zijn relatief weinig bereikbare banen binnen de landsgrenzen en daarmee is sprake van een beperkte veerkracht van de regionale en lokale economie. Daarbij kampt Zuid-Limburg met leegstandsproblematiek op het gebied van woningbouw, kantoren, verblijfsrecreatie, bedrijventerreinen en detailhandel: er is van alles teveel, en dat vraagt om een heldere visie en bovenal sturing.

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014), met bijbehorend plan-MER, de Omgevingsverordening Limburg 2014 en het Provinciaal verkeers- en vervoersprogramma zijn op 12 december 2014 door Provinciale Staten vastgesteld. Dit als onderdeel van een integrale omgevingsvisie. Op 11 november 2016 heeft Provinciale Staten de Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. Op onderdelen is de omgevingsverordening gewijzigd op 31 maart 2017 Wijzigingsverordening hoofdstuk 3 Natuur, 21 december 2017 (Wijzigingsverordening paragraaf 2.13 zilvergroene natuurzone, Wijzigingsverordening regels in zake geothermie en Wijzigingsverordening 3.1 Veehouderijen en Natura 2000), 14 december 2018 Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 Paragraaf 2.4 Bestuursafspraken regionale uitwerking POL2014 30 augustus 2019 Omgevingsverordening Limburg 2014 wijziging begrenzing Goudgroene, Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone en 22 november 2019 Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 par. 2.14 Houden van geiten.

In het POL2014 staan de fysieke kanten van het leef- en vestigingsklimaat centraal. Belangrijke uitdagingen zijn het faciliteren van innovatie, het aantrekkelijk houden van de regio voor jongeren en arbeidskrachten, de fundamenteel veranderde opgaven op het gebied van wonen en voorzieningen, de leefbaarheid van kernen en buurten en het inspelen op de klimaatverandering.

De centrale ambitie komt voort uit de Limburgagenda: een voortreffelijk grensoverschrijdend leef- en vestigingsklimaat, dat eraan bijdraagt dat burgers en bedrijven kiezen voor Limburg: om er naar toe te gaan en vooral ook om hier te blijven.

In de Omgevingsverordening Limburg 2014 staan de regels die nodig zijn om het omgevingsbeleid van POL2014 juridische binding te geven.

Specifiek voor de doorwerking van het ruimtelijk beleid is in de verordening een hoofdstuk Ruimte opgenomen. Dit hoofdstuk bevat uitsluitend instructiebepalingen die zijn gericht tot gemeentebesturen. Zij moeten deze regels in acht nemen bij het vaststellen van bestemmingsplannen, beheersverordeningen en bij het verlenen van omgevingsvergunningen.

In het hoofdstuk Ruimte zijn voor een beperkt aantal onderdelen van het POL-beleid regels opgenomen. Daarnaast zijn regelingen opgenomen die naar de mening van het Rijk door de provincies nader moeten, dan wel kunnen worden uitgewerkt in een provinciale ruimteverordening. Met name gaat het dan om de regels voor de ecologische hoofdstructuur, die zijn ondergebracht in het onderdeel Goudgroene natuurzone. Ook ten aanzien van de bronsgroene landschapszones, de zones rondom natuurbeken en het beschermingsgebied van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg bevat de Omgevingsverordening diverse beschermende regels.

Ook bevat de omgevingsverordening o.a. regels omtrent het opnemen van reserveringszones langs spoorwegen en provinciale wegen. Deze zones dienen vrij te blijven van bebouwing met het oog op een toekomstige verbreding, spoorverdubbeling, het toevoegen van een parallelvoorziening, elektrificatie, of het anderszins uitbreiden of verbeteren van deze provinciale weg of spoorweg.

In de verordening is daarnaast onder andere bepaald dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen in beginsel een plaats moeten krijgen binnen het bestaand stedelijk gebied (overeenkomstig de ladder voor duurzame verstedelijking). Herbenutting van leegstaande monumentale en beeldbepalende gebouwen krijgt hierbij bijzondere aandacht.

Een belangrijk onderdeel van het POL2014 betreft de opgave voor de drie regio's Noord-Limburg, Midden-Limburg en Zuid-Limburg om voor die thema's waarvoor dynamisch voorraadbeheer aan de orde is, regionale structuurvisies op te stellen en daarover ook op regionaal niveau bestuursafspraken te maken. De bestuursafspraken voor Zuid-Limburg zijn vastgelegd in de 'Bestuursovereenkomst Regionale afspraken Zuid-Limburg' d.d. 12 april 2016. Hierin zijn afspraken vastgelegd t.a.v. de thema's wonen, detailhandel, kantoren, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie. Tevens zijn de thema's energie, landschap en landen tuinbouw hierin besproken. In de Omgevingsverordening Limburg zijn deze bestuursafspraken vervolgens verankerd.

Plan specifieke aspecten

Voor het projectgebied zijn de volgende aspecten uit het POL2014 en de Omgevingsverordening Limburg 2014 relevant.

Op de bij het POL2014 behorende kaart ‘Zonering Limburg’ is de projectlocatie gelegen binnen de zone ‘Buitengebied'. De omliggende gronden, en kleine delen binnen de projectlocatie, maken onderdeel uit van de Goudgroene natuurzone. Op de onderstaande afbeelding is een uitsnede van de kaart ‘Zonering Limburg’ weergegeven.

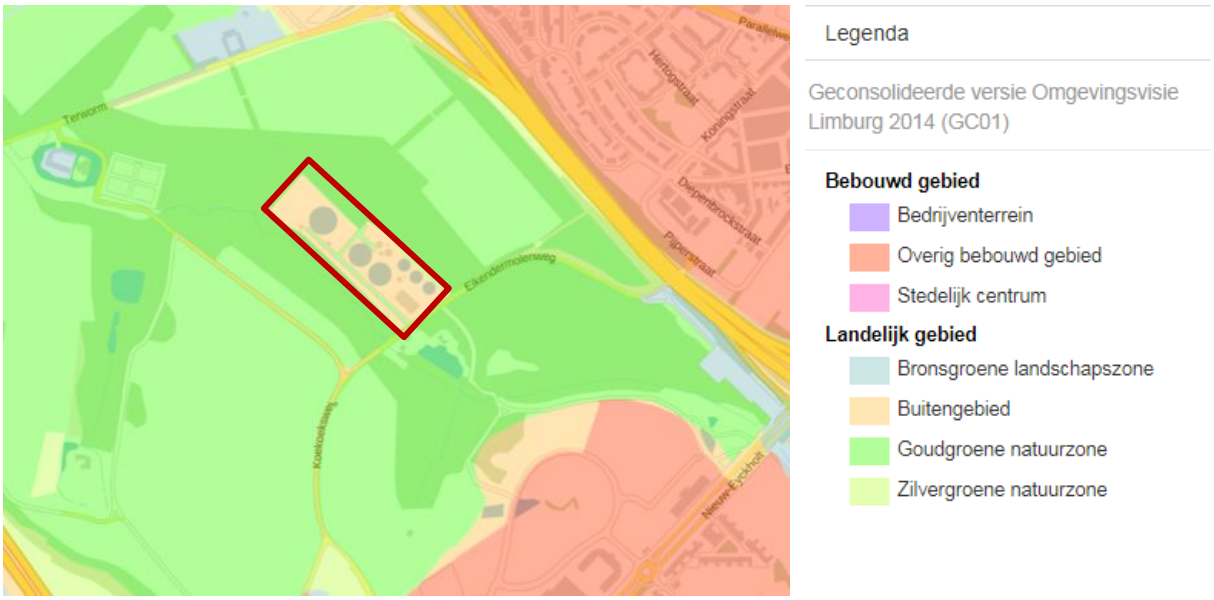

Uitsnede kaart ‘Zonering Limburg’ met aanduiding projectlocatie

De uitgangspunten die binnen de bovengenoemde zones gelden, worden hierna kort uiteengezet.

Buitengebied

De gronden die gelegen zijn in de zone ‘Buitengebied’ betreffen alle gronden in het landelijk gebied die niet zijn gelegen in de ‘Goudgroene natuurzone’, ‘Zilvergroene natuurzone’ en/of ‘Bronsgroene landschapszone’. Het betreffen met name gronden met een agrarisch karakter, waarbij (o.a.) ruimte wordt gegeven voor doorontwikkeling van agrarische bedrijven. De provinciale beleidsaccenten in de zone ‘Buitengebied’ zijn gericht op ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe (landbouw)bedrijfslocaties, het terugdringen van de milieubelasting vanuit de landbouw en de kwaliteit en het functioneren van de ondergrond.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone betreft het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland en omvat bestaande bos- en natuurgebieden, gebieden die de komende jaren zullen worden omgevormd tot natuurgebied en een

klein areaal landbouwgebieden waarin sprake is van agrarisch natuurbeheer (volledig omsloten door Natura2000-gebieden). In deze zone staat het beschermen en versterken van de natuur centraal, met bijzondere aandacht voor de Natura2000-gebieden en de natuurbeken. Ook de hydrologisch gevoelige natuurgebieden (waaronder de natte parels) vragen om aandacht. De planologische bescherming van de goudgroene natuurzones krijgt vorm door een “nee-tenzij”- bescherming in de Omgevingsverordening.
Het NNN/de Goudgroene natuurzone kent geen ‘externe werking’ (geen geldigheid van de beleidsregels buiten de grenzen van de Goudgroene natuurzone). Uit jurisprudentie blijk wel dat bij vaststelling van een plan rekening gehouden dient te worden met de ligging van een projectgebied ten opzichte van het NNN en eventueel aanwezige ecologische verbindingszones. De raad dient bij vaststelling van een bestemmingsplan afwegingen te maken in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de gevolgen van het plan niet onaanvaardbaar voor de omgeving moeten zijn.

Conclusie projectgebied:
Het plan voorziet in een nieuwe functie van de waterbassins en slibgistingstanks op de locatie van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie Terworm waarbij het resterende terrein wordt ingericht als natuur. Daarmee levert deze ontwikkeling een bijdrage aan de herbenutting van cultureel erfgoed. Daarnaast kan gesteld worden dat de realisatie van het plan een bijdrage levert aan de kwaliteit van het buitengebied van de gemeente Heerlen.

Het projectgebied is voor het overgrote deel gelegen in de zone Buitengebied. In het POL 2014 zijn ten aanzien van deze zone geen provinciale belangen benoemd die met voorliggend plan conflicteren. Daarnaast wordt het projectgebied omsloten en deels doorkruist door Goudgroene natuurzone. De wezenlijke kenmerken en waarden betreffen voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan (Omgevingsverordening Limburg). Door de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied gaan geen wezenlijke kenmerken en waarden verloren in de omringende Goudgroene natuurzone (zie ook hoofdstuk 5.5.3). Het terrein wordt deels omgevormd tot natuur waarbij worden o.a. vleermuisverblijven worden gerealiseerd, wordt 2.000 m2 aan struweel en bosrand aangeplant, worden fruitbomen geïntroduceerd als foerageergebied voor de das en wordt een deel ingericht als grasland met een maaibeheer gericht op het vergroten van de biodiversiteit. Een uitgebreide planbeschrijving is terug te vinden in hoofdstuk 4.

Het bestaande pad over het terrein is aangegeven als goudgroene natuurzone. In het provinciale natuurbeheerplan 2021 wordt het als Kruiden- en faunarijk grasland betiteld. Daarnaast is een gedeelte van de weg en een klein deel van het overige terrein betiteld als Dennen-, eiken- en beukenbos. Op het betreffende pad staan echter geen bomen en voor het overige terrein dat is aangemerkt als Dennen-, eiken- en beukenbos geldt dat er geen bomen gekapt worden waardoor er geen sprake zal zijn van beschadiging van de wezenlijke kenmerken en waarden. Het pad blijft daarnaast gewoon in gebruik en wijzigt niet, waardoor er ook geen sprake kan zijn van beschadiging van de wezenlijke kenmerken en waarden die betiteld zijn als kruiden- en faunarijk grasland. Verder zal het gehele terrein als Kruiden- en faunarijk grasland worden ingericht. Het overige projectgebied is niet gelegen in de goudgroene natuurzone. Geconcludeerd kan worden dat door de ontwikkeling geen wezenlijke kenmerken en waarden verloren gaan. Door het ontwikkelen van natuurwaarden in het plangebied wordt een kleine bijdrage geleverd aan het verbinden van de omliggende Goudgroene natuurzone (de enclave wordt in praktijk iets kleiner).

Geconcludeerd kan worden dat het plan voldoet aan de beleidsuitgangspunten die zijn opgenomen in het POL2014. Wezenlijke kenmerken en waarden van de omliggende Goudgroene natuurzone worden niet aangetast.

2.2.2 Omgevingsverordening Limburg 2014

De Omgevingsverordening Limburg 2014 bevat de regels die nodig zijn om het omgevingsbeleid van POL 2014 juridische binding te geven. Specifiek voor de doorwerking van het ruimtelijk beleid is in de verordening een hoofdstuk Ruimte opgenomen. Dit hoofdstuk bevat uitsluitend instructiebepalingen die zijn gericht tot gemeentebesturen. Zij moeten deze regels in acht nemen bij het vaststellen van bestemmingsplannen, beheersverordeningen en bij het verlenen van omgevingsvergunningen.

In het hoofdstuk Ruimte zijn voor een beperkt aantal onderdelen van het POL-beleid regels opgenomen. Daarnaast zijn regelingen opgenomen die naar de mening van het Rijk door de Provincies nader moeten, dan wel kunnen worden uitgewerkt in een provinciale ruimteverordening. Met name gaat het dan om de regels voor de ecologische hoofdstructuur, die zijn ondergebracht in het onderdeel Goudgroene natuurzone.

In de verordening is onder andere bepaald dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen in beginsel een plaats moeten krijgen binnen het bestaande stedelijk gebied (overeenkomstig de Ladder voor duurzame verstedelijking). Herbenutting van leegstaande monumentale en beeldbepalende gebouwen krijgt hierbij bijzondere aandacht.

Plan specifieke aspecten

De Omgevingsverordening Limburg 2014 kent diverse provinciale beschermingsgebieden, waartoe op grond van de Omgevingsverordening specifieke regelgeving geldt. Het projectgebied is gelegen binnen het Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Daarbij is het overgrote deel van het perceel aangeduid als ‘Beekdal’.

Beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg

In de Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt ten aanzien van het beschermingsgebied ‘Nationaal Landschap Zuid-Limburg’ voorgeschreven dat de toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in deze gebieden – waarvan in casu sprake is – een beschrijving bevat van de in het projectgebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Deze beschrijving is hieronder opgenomen.

Uitsnede kaart ‘milieubeschermingsgebieden’ met aanduiding projectgebied

Reliëf

De basis van het landschap en van de drie landschapstypen, plateau, helling en dal, wordt gevormd door het reliëf. De rijkdom aan reliëf in Zuid-Limburg is het gevolg van de insnijding van de Maas en de vorming van Maasterrassen door een stijgende bodem én de daaropvolgende versnijding van aanliggende met löss bedekte

vlakke landschappen door beken (Geul, Gulp, Geleenbeek, Roode Beek, Worm Jeker en Voer). Op deze manier is de driedeling van het hooggelegen plateau, de tussenliggende helling en het lage dal ontstaan.

De locatie van de voormalige RWZI ligt op een flauwe helling van het terras naar het beekdal. Door de aanleg van de RWZI is het oorspronkelijke reliëf grotendeels verdwenen. Het vormt nu een tussenplateau met daarop relicten uit het industrieel verleden. Door de hellinggrens open te houden wordt dit verleden zichtbaar gehouden en gaat het deels op in de natuurlijke omgeving.
Alleen aan de hoge kant wordt struweel geplant om zo de overgang tussen het bos en het terrein te verzachten. Het overige terrein wordt extensief en groepsgewijs met bomen beplant. Doorkijk onder de boomkruinen houdt het tussenplateau waarop de voormalige RWZI gelegen is en de hierop nog aanwezige bouwwerken zichtbaar.

Contrast tussen open-besloten
Het contrast tussen de openheid en beslotenheid van het landschap in Zuid-Limburg is in de basis bepaald door het reliëf. Het hoogteverschil tussen het hooggelegen plateau en het lage dal zorgt voor een scala aan verschillende zichtwerkingen. Doordat het plateau relatief vlak ligt en grootschalig ontgonnen is heeft dit samen met de verschillende efficiëntieslagen in de ruilverkaveling in de landbouw tot het huidige open beeld geleid. De contrasten tussen de weidse openheid van de glooiende hoge plateaus en intieme ruimtes op de steile hellingen of de dalbodems vormen samen een afwisselend landschapsbeeld. Van invloed op de openheid in het landschap is ook de aanwezigheid van opgaande elementen zoals bomen en heggen. Deze elementen spelen een belangrijke rol in het begrenzen of inkaderen van zichten.

Het terrein ligt omsloten door de beslotenheid van de helling en het dal met daarop de alluviale bossen en het drogere hellingbos. Karakteristiek voor de gehele omgeving van landgoed Terworm zijn de plotselinge open delen met daarop vaak cultuurhistorische bouwwerken of juist kleine agrarische percelen en hoogstamboomgaarden. De RWZI vormt ook een van deze plotselinge open delen.
Om die reden is bij voorliggende ontwikkeling gekozen om deze open ruimte omkaderd te houden met dichte beplanting en het terrein zelf een meer open structuur te geven. De van oudsher voorkomende bossen rondom de RWZI zorgen al voor een natuurlijke inpassing welke aan de hoge zijde nog enigszins wordt aangezet. De openheid wordt gecreëerd door het industriële terrein grotendeels te voorzien van kruidenrijk grasland met her en der groepen van hoogstambomen als referentie naar de kenmerkende boomgaardjes die verspreid liggen in de directe omgeving.

Cultuurhistorisch erfgoed
Het Nationaal Landschap Zuid-Limburg kent een lange bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot de prehistorie. In het landschap zijn de verschillende relicten en elementen een tastbare herinnering aan verschillende fases in de geschiedenis van dit heuvellandschap.

Ondanks dat de RWZI geen erfgoed-status heeft is het wel een kenmerkend industrieel relict uit de recente geschiedenis. Met voorliggend plan wordt dit stuk geschiedenis zicht- en beleefbaar behouden. De voorbezink-, nabezink- en bufferbassins zullen worden gebruikt om hierin vissen te kweken. Hierdoor zullend deze in stand gehouden worden. De drie oxidatiebedden zijn gevuld met een stenig filtermateriaal die we overlaten aan de natuur zodat zich hierin een pioniersvegetatie kan ontwikkelen. In de twee hoge slibgistingstanks leven nu vleermuizen. Vanwege veiligheidsrisico's zijn hier de traptrede van verwijderd en blijven deze torens dienstdoen als vleermuisverblijf.

Het groene karakter
Waar het reliëf de abiotische, oftewel, de niet-levende ondergrond is van het landschap, vormt de kernkwaliteit groen karakter de biotische, oftewel levende laag in het landschap. Het groene karakter van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is een combinatie van natuurlijke invloeden van flora en fauna en menselijke activiteit

sinds de prehistorie. Het groene karakter is hierbij niet alleen belangrijk voor de ecologie van het landschap maar heeft ook een visueel aspect.

Het terrein van de RWZI is omringd door natuurlijke bossen aan de beekkant volgend alluviale bossen de stroming van de beek, ten noorden en oosten liggen de wat drogere eiken-haagbeukenbossen voor. Het terrein zelf is open met daarop een grazige vegetatie met enige verruiging.
Met voorliggende ontwikkeling wordt ervoor gekozen om het terrein niet over te laten aan natuurlijke processen waardoor het op zou gaan in het bos. Het meest bijzonder aan het landgoed Terworm vormt de variatie in terreintypen, open-geslotenheid, natuur en cultuur. Dit komt ook terug in het terrein.
Om het open en gesloten karakter te versterken worden enkele struweel clumps aangeplant, met daarin soorten die passen bij de potentieel natuurlijke vegetatie. Zichtassen naar de gebouwen blijven behouden of worden versterkt. De rest van het terrein blijft een kruidenrijke vegetatie met daarin groepen van hoogstambomen. Deze hoogstamfruitbomen passen binnen het cultuurhistorische beeld van het landgoed. Tevens wordt hierdoor een geschikt foerageergebied gecreëerd voor de das. Het open karakter met daarop boomgroepen en open waterpartijen is ook zeer geschikt als foerageergebied voor de aanwezige vleermuizen. De bosrand wordt licht gedund waardoor de gelaagde opbouw van kruiden en struiken plaatselijk nog verbeterd wordt. De aanwezige knotbomen blijven behouden. Ze zijn niet alleen vanuit ecologisch en cultuurhistorisch oogpunt waardevol. Op het open terrein geven ze tevens de grens aan tussen het open, drogere deel en het natte deel van het beekdal.

Een nadere beschrijving van de kernkwaliteiten van het landschap i.r.t. het inrichtingsplan is samen met het inrichtingsplan opgenomen in bijlage 1.

Beekdal
Het overgrote deel van het perceel is aangeduid als 'Beekdal'. Hiervoor gelden conform de Omgevingsverordening de voorschriften opgenomen ter bescherming van deze gronden. Conform artikel 4.5.1 sub 2 onder a van de Omgevingsverordening mogen geen grondwerkzaamheden worden uitgevoerd op of in de bodem die leiden tot aantasting van het reliëf, behalve werkzaamheden voor herstel en onderhoud van het beekdal Vanwege de aanleg van de RWZI in het verleden is het oorspronkelijk reliëf reeds verdwenen, werkzaamheden zullen dan ook geen aantasting opleveren van het reliëf.

Conclusie projectgebied:
Het plan voorziet in een nieuwe functie van de waterbassins en slibgistingstanks op de locatie van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie Terworm waarbij het resterende terrein wordt ingericht als natuur.

Het projectgebied is gelegen in de zone Buitengebied. In het POL 2014 zijn ten aanzien van deze zone geen provinciale belangen benoemd die conflicten hebben met het voorliggend plan. Daarnaast ligt het projectgebied in het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, maar sluit het aan op de hiervoor relevante kernkwaliteiten. Zoals hiervoor beschreven blijft het terrein als open enclave behouden tussen het omliggende bosgebied (kernkwaliteit contrast tussen open en besloten) waarbij bestaande bebouwingselementen behouden blijven (kernkwaliteit cultuurhistorisch erfgoed). Het terrein wordt ingericht met een kruidenrijke vegetatie met daarin groepen van hoogstambomen en enkele struweel clumps waarmee het groene karakter van het projectgebied wordt versterkt (kernkwaliteit groen karakter). Als gevolg van voorliggende planontwikkeling is geen sprake van aantasting van aanwezig reliëf en/of ondergrond (kernkwaliteit reliëf). Dit laatste past daarmee ook binnen de beschermingszone beekdal.
Op basis van het vorenstaande wordt geconcludeerd dat er is geen sprake is van een aantasting van kernkwaliteiten maar dat deze met voorliggende planontwikkeling worden versterkt.

2.3 Regionaal beleid

2.3.1 Structuurvisie Parkstad Limburg

De regio Parkstad Limburg heeft in 2009 een intergemeentelijke structuurvisie vastgesteld: 'Ruimte voor park & stad'. De visie beoogt de missie van de regio, 'het in duurzame samenhang ruimtelijk-economisch ontwikkelen van de regio en het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit', te verwezenlijken. Als alle partijen hun krachten bundelen, moet het mogelijk zijn om in 2030 deze kwaliteiten in Parkstad Limburg te ervaren:

- Meer en beter bereikbaar groen, meer ecologische kwaliteit en structuur, onder andere door een groter contrast van stad en land;
- Een sterke economie, voortbouwend op bestaande kwaliteiten en ontwikkelend op o.a. een innovatieve energiesector, toeristische dag- en verblijfrecreatie, een hoogwaardige zorginfrastructuur en dito opleidingsfaciliteiten;
- Een geherstructureerd stedelijk gebied met Heerlen-Centrum als Parkstad-centrum; een hoogstedelijke kern die hoge, gevarieerde woonkwaliteit met passende voorzieningen biedt voor bestaande én nieuwe kansrijke doelgroepen;
- Een uitstekende ontsluiting en bereikbaarheid via de Parkstadring en het openbaar vervoer, waardoor Parkstad Limburg ook internationaal een steviger positie verwerft.

De intergemeentelijke structuurvisie zet de toekomstlijnen uit voor twee structuurdragers: ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit en de economisch-maatschappelijke ontwikkeling. Deze dragers zijn uitgewerkt door middel van vier hoofdthema's:

1. Ruimtelijke identiteit - regionale ontwikkeling met de natuur als goede buur: natuur en landschap, inclusief het rijke erfgoed, beek- en rivierdalen vormen de basis voor een duurzame versterking van identiteit en vitaliteit. De stad krimpt, verdicht en laat zo de natuur ruimte voor groen en waterstructuren.
2. Economie - meer vitaliteit vanuit historische en huidige kracht: hoofdambitie is economische structuurversterking met als strategie ruimtelijke concentratie en revitaliseren van locaties die niet aan moderne eisen voldoen, onder toepassing van de SER-ladder. Bij revitalisering van bestaande locaties krijgt kleinschalige bedrijvigheid nadrukkelijk de ruimte.
3. Wonen - meer kwaliteit voor een veranderende bevolking: herstructurering gaat voor uitbreiding. Het bedienen van de veranderende wensen van bestaande en nieuwe doelgroepen verloopt dus vooral via een kwalitatieve vervangingsopgave. In principe geen uitbreiding buiten huidige stedelijke contour.
4. Mobiliteit - meer samenhang, betere bereikbaarheid: de ambitie is een betere bereikbaarheid via weg en spoor, zowel regionaal als internationaal. De nieuwe ringstructuur ontlast de oude radiale wegenstructuur. Hierbij hoort een heldere, eenduidige categorisering van wegen naar hun functie. Dit is in de structuurvisie vertaald naar een XL t/m S-aanduiding.

De Bestuurscommissie Ruimte van de regio Parkstad Limburg heeft de Structuurvisie in 2015 kritisch tegen het licht gehouden en onderzoekt de mogelijkheden voor een aanscherping of actualisatie van dit beleid. Belangrijkste opgave hierbij is dat de samenwerkende gemeenten in de toekomst dienen te beschikken over een instrument dat hen in staat moet stellen om integraal in plaats van sectoraal, proactief in plaats van reactief en op het regionale schaalniveau te kunnen sturen op ruimtelijke ontwikkelingen en programma's. Daarbij zal ook expliciet aandacht zijn voor urgente, nieuwe ruimtelijke thema's zoals klimaat, milieu, water, grondstoffen en voedsel

Ruimtelijke identiteit

Natuur en landschap, inclusief cultuurhistorisch erfgoed, zijn onlosmakelijk verbonden met de ruimtelijke identiteit van Parkstad Limburg en vormen daarmee een belangrijke kwaliteitsbasis voor economische structuurversterking.

De locatie is gelegen binnen het gebied dat is aangeduid met de ruimtelijke identiteit ‘Terworm. Dit gebied is gelegen in het Geleenbeekdal en vormt onderdeel van de landschappelijke hoofdstructuur. Het gebied kent als zodanig een grote regionale relevantie. De strategie is daarbij gericht op het beschermen, beheren en versterken van de landschappelijke hoofdstructuur. Binnen dit gebied zijn nieuwe plannen, projecten en handelingen niet toegestaan, indien deze de wezenlijke kenmerken of
waarden van het gebied significant aantasten.

Uitsnede ‘Ontwikkelingskaart’ met aanduiding projectgebied

Conclusie projectgebied:
De genoemde hoofdthema's zijn uitgewerkt in een Visiekaart (zie de bovenstaande afbeelding) behorende bij de intergemeentelijke structuurvisie. Op deze visiekaart is het projectgebied aangeduid als ‘Terworm’. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied. De beoogde ontwikkeling is in lijn met het gestelde in de Intergemeentelijke structuurvisie Parkstad Limburg.

2.4 Gemeentelijk

2.4.1 Structuurvisie Heerlen 2035

Op 7 juli 2015 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Heerlen 2035 vastgesteld. Met dit planologisch instrument kan de gemeente de ruimtelijke sturing beter afstemmen op de ruimtelijke opgaven van de toekomst.

De structuurvisie is opgesteld op basis van een belangrijk kantelpunt in de historie van ruimtelijke ontwikkeling in Nederland. De grenzen van de groei zijn bereikt. Er is een eind gekomen aan een onafgebroken periode van vraag naar ruimte en vastgoed.

Nieuwe ontwikkelvraagstukken hebben nu vooral te maken met de vraag hoe om te gaan met bestaand vastgoed en vrijkomende ruimte. De ruimtelijke opgaven voor de toekomst hebben veel vaker betrekking op bestaand vastgoed in plaats van nieuwbouw en zullen gekenmerkt worden door termen als: flexibel, tijdelijk, duurzaam en kleinschalig. Ook de rol van de gemeente verandert. Heerlen moet de slag maken van een toetsende naar een faciliterende overheid. Niet alles zelf herontwikkelen, maar vooral ook initiatieven van ondernemers, marktpartijen en inwoners mogelijk maken, met de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in deze structuurvisie als uitgangspunt.

Deze transitieopgaven lopen als een rode draad door de structuurvisie. In de structuurvisie staan inhoudelijk vier thema's centraal: Vitale stad, Centrale stad, Innovatieve stad en Verrassende stad.

Vitale stad

In het thema Vitale stad wordt een beeld geschetst van woonwijken in 2035. Aan de ene kant willen we inzetten op minder woningen, maar vooral ook op woningen met meer kwaliteit en variatie. Dus geen grootschalige uitbreidingsnieuwbouw meer, maar inzetten op het doorbreken van de eentonigheid van sommige woonbuurten. Aan de andere kant willen we goede voorzieningen blijven aanbieden. Dat kan soms betekenen dat een voorziening uit de buurt verdwijnt als het verzorgingsgebied voor die voorziening te klein wordt. In die gevallen zetten we in op het vormen van sterke voorzieningenclusters in buurten en stadsdelen.

Centrale stad

In het thema Centrale stad beschrijven we hoe we de rol van Heerlen als centrumgemeente in de regio kunnen versterken. Belangrijke speerpunten daarbij zijn een compact kernwinkelgebied met een compleet en gevarieerd winkelaanbod, het realiseren van een Smart Services Campus en het versterken van het stedelijk woonmilieu. Cultuur in al zijn facetten is daarbij een belangrijke bindende factor.

Innovatieve stad

In het thema Innovatieve stad geven we aan hoe we anders kunnen omgaan met stedelijke ontwikkelopgaven bij veranderende omstandigheden. Het hergebruiken van bestaand vastgoed en vrijkomen van ruimte na sloop spelen daarbij een belangrijke rol. Bovendien willen we mondiale duurzaamheidsvraagstukken verbinden met lokale transitieopgaven. Heerlen heeft de ambitie om in 2040 een klimaat-neutrale stad te zijn. Dat is een stad waarin processen rond wonen, werken en leven, niet op negatieve wijze bijdragen aan klimaatverandering.

Verrassende stad

In het thema Verrassende stad wordt beschreven hoe we bestaande cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten beter zichtbaar en tastbaar kunnen maken in de stad. Door het behoud van deze waarden te integreren in de lokale transitieopgaven, krijgen plekken en panden waarmee mensen zich verbonden voelen nieuwe betekenis. Het resultaat van deze transitie is een verrassende stad, waarin het “Verhaal van Heerlen” tot uitdrukking komt.

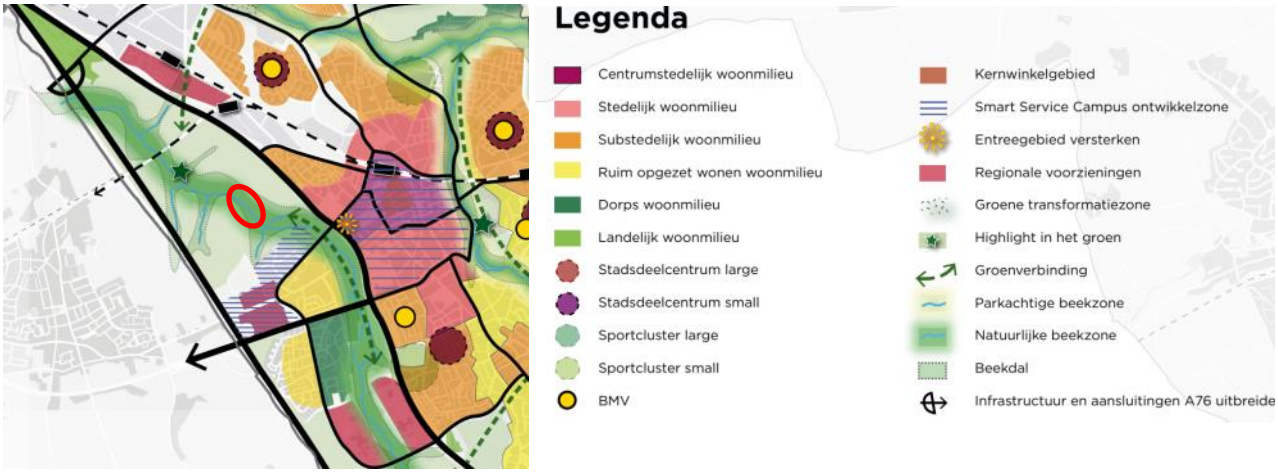

Uitsnede kaart 'Structuurvisie Heerlen 2035' met aanduiding projectgebied

Het projectgebied is in de Structuurvisie Heerlen 2035 gelegen binnen de aanduidingen 'beekdal' en 'natuurlijke beekzone'. De beekdalen wil de gemeente als groene lopers door de stad uit te rollen. Daarbij wordt bij de Geleenbeek met name ingezet op een historische en natuurlijke setting. Daarnaast kunnen de beekdalen een functie vervullen bij het verbinden van het heidelandschap en het plateaulandschap.

Conclusie projectgebied:
Voor het onderhavige plan bevat de Structuurvisie Heerlen 2035 geen specifieke uitgangspunten. Met het planvoornemen wordt het groene, natuurlijke karakter van het beekdal niet aangetast. Het planvoornemen is derhalve niet in strijdigheid met de gestelde kaders van de Structuurvisie Heerlen 2035.

2.4.2 Groenbeleidsplan

Het gemeentelijk Groenbeleidsplan is op 14 mei 2013 vastgesteld en vormt sindsdien het gemeentelijk groenbeleid. In dit plan is het vorige groenstructuurplan geïntegreerd.

Het Groenbeleidsplan geeft een middellange termijnvisie (2010-2025) op de gewenste ontwikkeling van het (semi-)openbare groen van de gemeente Heerlen. Behalve een visie op de gemeentelijke groenstructuur bevat het Groenbeleidsplan ook een kader voor het groenbeheer en is er tevens een uitvoeringsprogramma aan gekoppeld. Het Groenbeleidsplan heeft als hoofddoelstelling een integrale, samenhangende en tevens duurzame groenstructuur te realiseren, die recht doet aan de identiteit en eigenheid van Heerlen als onderdeel van Parkstad Limburg en voldoende robuust van karakter is waar het gaat om behoud en verbetering van leefbaarheid en groene kwaliteit.

In de visie op de groenstructuur van de gemeente Heerlen is uitgegaan van de volgende integraal samenhangende componenten:

- Het landschappelijke kader van Heerlen;
- De hoofdgroenstructuur van Heerlen;
- Steenbergen als symbool voor een grenzeloze regio;
- Schakels tussen Heerlen en het omliggende Euregionale landschap;
- De hoofdinfrastructuur als uithangbord voor 'park' en 'stad';
- De historische structuur als (groene) parels in het stedelijke weefsel;
- Stadsombouw Heerlen: robuust groen met nieuwe functies.

De hoofdgroenstructuur van Heerlen kadert de ligging van de verschillende stadsdelen in. Om een goede aansluiting te vormen op de gemeentelijke hoofdgroenstructuur is per stadsdeel de gewenste ontwikkeling van de hoofdgroenstructuur verder uitgewerkt.

Vervolgens is nog verder ingezoomd en is de gewenste groenstructuur in de buurten en buurtschappen beschreven. Hierbij is onderscheid gemaakt in verschillende buurttypen. De visies voor de verschillende buurttypen zijn vertaald in een gereedschapskist voor de groenstructuur per buurttype, waarin de karakteristieken en functies van de hoofd- en subgroenstructuur van een buurttype zijn vastgelegd. Onderscheid wordt gemaakt in structuurgroen en snippergroen, waarbij het uitgangspunt geldt dat snippergroen kan worden afgestoten zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteit van de openbare ruimte.

Hoofdgroenstructuur

De gemeente Heerlen heeft de ambitie uitgesproken om de beekdalen een prominente positie te geven in de groenstructuur van Heerlen. Het Caumerbeekdal inclusief het 'stedelijke' Geleenbeekdal vormen dan ook een belangrijk onderdeel van de (toekomstige) hoofdgroenstructuur.

Landschappelijk kader

Heerlen ligt op het snijvlak van een drietal landschapstypen, het beekdalenlandschap, het plateaulandschap en het heidenatuurlandschap. Onderdeel van deze landschapstypen zijn de Natura2000-gebieden Geleenbeekdal en Brunssummerheide met hun uitzonderlijke natuurwaarden, maar ook het agrarische buitengebied met graftencomplexen, beekdalen en glooiingen met daarin parels van kastelen, herenboerderijen en watermolens. De groenstructuur van Heerlen staat in directe verbinding met het landschappelijke kader van Parkstad Limburg. De unieke karakteristieken en waarden van de drie landschapstypen worden waar nodig hersteld en versterkt, zodat deze duurzaam voor de toekomst behouden en beleefbaar blijven als onderdeel van het recreatief uitloopgebied van Heerlen. Het stedelijk weefsel van Heerlen ligt duurzaam ingebed in dit landschappelijke kader en het Caumerbeekdal staat hiermee in verbinding.

Stadspark Geleenbeekdal

Het Caumerbeekdal en het stedelijke Geleenbeekdal worden ontwikkeld tot een ‘stadspark’. Deze stadsparken dienen niet alleen als ‘groene draad’, als verbinding tussen de verschillende buurten en stadsdelen van Heerlen, maar vormen tevens de plek waar alle Heerlenaren zich thuis voelen. De dragers van de eenheid in het stadspark zijn de ecologische groenstructuur, het watersysteem en de doorgaande recreatieve routestructuur. Daarmee ontstaat een casco dat alle delen van Heerlen met elkaar verbindt en waarbinnen zich de verscheidenheid aan (toekomstige) functies van de groenstructuur manifesteert. Daarbij gaat het niet enkel om het verbinden en ontwikkelen van bezienswaardigheden, sportfaciliteiten en recreatievoorzieningen, maar gaat het tevens om het vormgeven aan innovaties op het gebied van voedselvoorziening, energie en duurzaamheid. Het harmonieus samengaan van deze verscheidenheid weerspiegelt de identiteit van Heerlen en weet deze te verankeren in het ‘grootste stadspark van Nederland’.

Schakel tussen Heerlen en het Euregionale landschap

Op diverse plekken zijn relaties aanwezig tussen het Stadspark Caumerbeekdal, incl. het ‘stedelijke’ Geleenbeekdal en het buitengebied. Een van deze schakels tussen Parkstad en Euregionale landschap betreft het landgoed van kasteel Terworm. De schakels vormen (potentieel) aantrekkelijke recreatiegebieden voor de inwoners van Parkstad, maar trekken ook mensen van daarbuiten, uit de Euregio. Door een koppeling van deze gebieden met het centrum, via een samenhangende en op integrale wijze vormgegeven Stadspark Caumerbeekdal, wordt Heerlen ingebed in het omringende Euregionale landschap en de toeristisch-recreatieve structuren.

Heerlen-Centrum

Voor de ontwikkeling van de groenstructuur in het stadsdeel Centrum is de doelstelling om een representatieve groenstructuur te realiseren in het centrum en de uitloopgebieden en te komen tot een duurzame relatie met de stadsparken Caumerbeekdal en Geleenbeekdal door de toegankelijkheid te vergroten en de verweving van de hoofdgroenstructuur met de groenstructuur van Heerlen-centrum te versterken.

Conclusie projectgebied:

Het projectgebied is gelegen in het Geleenbeekdal en grenst aan het landgoed Terworm. Daarmee vormt het projectgebied onderdeel van de schakel tussen stad en landschap. De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de uitgangspunten uit het groenbeheersplan. Met het planvoornemen wordt een deel van het terrein van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie ingericht als natuur. Op deze wijze wordt het groene, natuurlijke karakter van het stadspark Geleenbeekdal versterkt. Ook het behoud van de oude RWZI bouwwerken past binnen de park/recreatie gedachte van het groenbeleidsplan. Een nadere toelichting op de terreininrichting is beschreven in paragraaf 4.3.

2.4.3 Inrichtingsvisie beken

In Heerlen ontspringen vier beken. Twee daarvan, de Geleenbeek en de Caumerbeek, vormen samen bijna 20 kilometer beekdal in de stad. Deze beekdalen spelen een belangrijke rol in de stedenbouwkundige opbouw van de stad, ze leveren een belangrijke bijdrage aan de identiteit van de stad en de buurten en wijken, ze hebben een interessante natuur- en landschapswaarde en een belangrijke functie voor het bergen en afvoeren van water.

Op 2 november 2004 heeft de gemeenteraad de Inrichtingsvisie beken vastgesteld. Primair uitgangspunt van de visie is de beekdalen als een robuuste structuur in het stedelijk weefsel herkenbaar te maken en waar mogelijk te accentueren. Daarmee kunnen de beken weer hun oorspronkelijke functie van dragers van de ruimtelijke structuur krijgen. Er zijn drie hoofdlijnen van ingrepen om dit te bereiken:

- versterken van de eigen identiteit van de vier beken;
- barrières opheffen en continuïteit visualiseren;
- de beekdalen in hun langsrichting herkenbaar en beleefbaar maken.

Corio Glana

Een groot deel van deelgebied West bestaat uit het beekdal van de Geleenbeek. Het gehele beekdal van deze beek, vanaf de bron in Benzenrade tot aan de Muldersplas in Schinnen, zal een kwaliteitsverbetering ondergaan. De ontwikkeling van dit traject van de Geleenbeek vindt plaats onder de titel 'Corio Glana'. De voor dit project opgestelde ontwikkelingsvisie (Grontmij, 2009) bevat het gewenste eindbeeld van de beek, haar oevers en de omgeving en geeft een overzicht van de noodzakelijke maatregelen om de visie te realiseren.

Belangrijke opgaven voor de herinrichting van het Geleenbeekdal op dit traject zijn:

- herstel van de Geleenbeek en het benutten van kansen voor natuurontwikkeling;
- verbeteren van recreatieve gebruiksmogelijkheden door het aanbrengen van recreatieve routes;
- verbeteren van de landschappelijke kwaliteit in combinatie met aandacht voor cultuurhistorie;
- creëren van toegevoegde waarde voor recreatiebedrijven en de landbouw.

Het voorgestelde initiatief sluit inhoudelijk aan op de doelstellingen van Corio Glana door:

- het tegengaan van verdere verdroging en een toevoeging van water aan het gebied;
- het inbrengen van een nieuwe functie waarmee het behoud van gebouwen van deze industriële site (oorspronkelijk grootste installatie in Zuid Limburg) is gewaarborgd;

- het aanbrengen van nieuwe functies in een lege plek, geïnitieerd door plaatselijke ondernemers. Dit sluít aan bij de methodiek van het Gebrookerbos. Het uitvoeren van agrarische activiteiten is een van de 4 thema's in deze methodiek.

Conclusie projectgebied:
In het recente verleden is de Geleenbeek van de bron tot Kasteel Terworm heringericht. Behoudens enkele knelpunten is de beek op dit deeltraject op orde. De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de uitgangspunten uit de Planvisie Corio Glana. Met het planvoornemen wordt een deel van het terrein van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie ingericht als natuur. Daarnaast krijgen de bassins van de voormalige rioolwaterzuivering een nieuwe functie voor de kweek van vissen. Op deze wijze wordt het groene, natuurlijke karakter van het beekdal versterkt en is het behoud van gebouwen van deze industriële site gewaarborgd. Een nadere toelichting op de terreininrichting is beschreven in paragraaf 4.3.

2.4.4 Parkeernota Heerlen - Deel 1 Visie- en Ambitiedocument

Op 20 april 2016 heeft de gemeenteraad van Heerlen de 'Parkeernota Heerlen – Visie en Ambitiedocument' vastgesteld. Het College van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad hadden de wens uitgesproken om het bestaande parkeerbeleid te herijken. Zowel in het coalitieakkoord 2014-2018 als in het addendum Parkeernota 2010 is aangegeven dat er behoefte is aan een nieuwe parkeernota waarin de diverse parkeersystemen integraal meegenomen worden. Daarnaast is de positie van de gemeente op de parkeermarkt veranderd na de verkoop van haar parkeervastgoed. De gemeente is nu slechts een speler op de markt van straatparkeren. Ook is haar rol op publiekrechtelijk gebied constant in ontwikkeling.

Op hoofdlijnen dient het nieuwe parkeerbeleid te zorgen voor een betere afstemming tussen de vraag naar en het aanbod van parkeren, zonder dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid en de kwaliteit van de openbare buitenruimte. Het anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en het bieden van een gastvrij en klantvriendelijk parkeersysteem maken hier onderdeel van uit. Aan de hand van de huidige situatie en een aantal toekomstige ontwikkelingen is een beeld geschetst van de verwachtingen ten aanzien van het parkeren in Heerlen de komend jaren. Hierbij is onder andere aandacht besteed aan ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, technologie en maatschappij.

Uit de sessies met de klankbordgroep zijn drie ambities afgeleid: Toegankelijk, leefbaar en praktisch passend. Deze ambities vormen de rode draad bij de verdere invulling van de beleidsuitgangspunten en uit te werken acties c.q. maatregelen. Enkele in het oog springende beleidskeuzes zijn, per deelgebied:

- betaald parkeergebied: parkeerders parkeren in het gebied waar ze hun bestemming hebben en er wordt gezorgd voor een leefbaar woongebied met een goede verhouding tussen groen, auto's en beton;
- vergunninggebied: bewoners kunnen ongelimiteerd parkeren aan de hand van hun vergunning en er zal een eenduidig digitaal vergunningensysteem worden ingevoerd;
- blauwe zone gebied: de huidige blauwe zones worden op termijn vervangen door een eenduidig digitaal systeem.

Daarnaast worden de acht actuele thema's die niet direct gerelateerd zijn aan één van de drie gebieden, kort uitgewerkt. Per doelgroep worden beleidspunten weergegeven, wederom per geografisch deelgebied.
Enkele in het oog springende punten zijn:

- werknemersparkeren in eerste instantie op eigen terrein;
- beschikbare restcapaciteit in het deelgebied zelf of in een aangrenzend deelgebied wordt zo optimaal mogelijk ingezet voor meerdere doelgroepen;
- per doelgroep en per deelgebied wordt nagegaan tegen welke tarieven deze kunnen parkeren. De parkeerbalans is in deze gevallen leidend en bepaalt de mogelijkheden om een tekort aan capaciteit in te vullen tegen een passend tarief.

In tegenstelling tot de eerdere 'Parkeernota Heerlen 2010' is ervoor gekozen om deze nieuwe beleidsnota in twee delen op te knippen en wel: de 'Parkeervisie & Ambitie' en de 'Parkeermaatregelen'. In het eerste deel 'Parkeervisie & Ambitie' wordt de parkeervisie van de gemeente Heerlen uiteengezet op basis van haar ambitie in de stad, de relaties naar de ruimtelijke en economische ontwikkeling in de stad en de beleidskaders die hierbij passend zijn. In het tweede deel 'Parkeermaatregelen' worden de verschillende beleidsinstrumenten (maatregelen) uitgewerkt.

De Parkeernota geldt als “rode draad” voor het totale parkeerbeleid en geeft richtlijnen voor de verder uit te werken maatregelen en deelnota's. De juridische en beleidsmatige verankering is vastgelegd in het visiedocument, de uitwerking van deze visie in de praktijk vindt in diverse deelnota's, die de maatregelen bevatten, plaats. De status van deze nota is derhalve richtinggevend voor de deelnota's. Een en ander is in het onderstaande schema weergegeven. De onderhavige Parkeernota zal ondergeschikt zijn aan de nog op te stellen Verkeersvisie Heerlen. Uiteindelijk zal de Verkeersvisie Heerlen als kapstok dienen voor de diverse thematische nota's, zoals de Parkeernota. Onder de Parkeernota hangen vervolgens de verschillende uitvoeringsnota's, zoals de 'Nota Parkeernormen' en de 'Nota Digitalisering'.

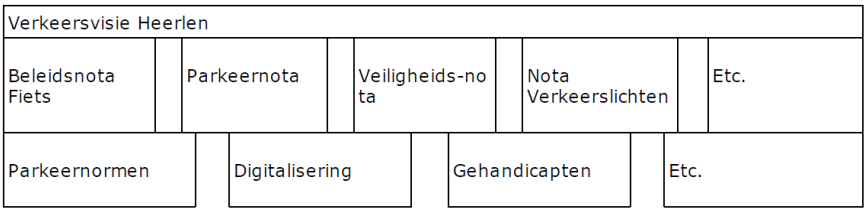

Ten behoeve van het economisch goed functioneren van een winkelgebied dan wel binnenstad alsook het faciliteren van verschillende doelgroepen, zowel in garages als op straat, wordt het parkeren in Heerlen gereguleerd. In Heerlen kunnen er immers verschillende parkeerreguleringsgebieden teruggevonden worden:

- betaald parkeergebieden;
- vergunninggebieden;
- parkeerschijfzones;
- vrije parkeergebieden.

Totdat deel 2 van de Parkeernota - met name “Parkeernormen” – door de gemeenteraad van Heerlen is vastgesteld, gelden de parkeernormen uit de Parkeernota Heerlen 2010.

Het planvoornemen betreft een specifieke functie (viskwekerij) welke niet aansluit bij de benoemde functies zoals opgenomen in bijlage 3 van de parkeernota. Voor betreffende functie is derhalve geen parkeernorm vastgesteld.
Bij de viskwekerij is geen permanent aanwezig van medewerkers voorzien. Eenmaal per dag zal een werknemer langskomen voor controle en eventueel onderhoud (1 voertuig). Daarnaast zal ongeveer maandelijks een vrachtwagen komen voor laden en lossen. De parkeerbehoefte zal zich beperken tot een of twee parkeerplaatsen. De reeds aanwezige verharding binnen het projectgebied biedt voldoende ruimte om aan de parkeereis te voldoen. Ook voor het laden en lossen is voldoende ruimte aanwezig op eigen terrein.

Conclusie projectgebied
Conform het beleid van de gemeente Heerlen zijn de parkeerplaatsen volledig op eigen terrein gerealiseerd.
Het perceel is voldoende groot om in de parkeereis te voorzien.

2.4.5 Duurzaamheidsvisie Heerlen 2017

Duurzaamheid betreft een integrale afweging van belangen voor de korte en de lange termijn, voor alle relevante stakeholders in het gebied. In de duurzaamheidsvisie van Heerlen 2017 kiest de gemeente voor drie pijlers binnen duurzaamheid: Energietransitie, Gezonde Stad (leefomgeving) en Circulaire Economie. Deze pijlers bevatten de belangrijkste gemeenschappelijke doelstellingen van zowel de gemeente als de bedrijven en instellingen in de stad:

- We werken aan beperking van klimaatverandering d.m.v. energiebesparing en inzet hernieuwbare energie.
- We bewaken en verbeteren de kwaliteit van leefomgeving t.b.v. een gezonde en aantrekkelijke stad om in te wonen, werken en leven.
- We stimuleren de ontwikkeling van duurzame producten en processen waar dit een bijdrage levert aan een betere leefomgeving of aan energietransitie.

Er zijn geen normen vastgelegd voor het begrip duurzaamheid. Op enkele thema's binnen duurzaamheid, zoals leefomgeving, water en groen, is sectorale wet- en regelgeving van toepassing. De toetsing aan deze kaders komt elders in de onderbouwing aan de orde.

Voor energietransitie is een regionaal beleidskader geformuleerd (zie hieronder), voor klimaatadaptatie en circulaire economie is het in ontwikkeling. Waar mogelijk en nodig sluiten we aan bij de landelijke akkoorden klimaatakkoord, deltaplan ruimtelijke adaptatie en grondstoffenakkoord. Op termijn zullen hieruit beleidsregels volgen die zullen landen in het omgevingsplan.

Conclusie projectgebied

Voor het voorliggende plan bevat de Duurzaamheidsvisie Heerlen 2017 geen specifieke uitgangspunten.
Wel kan de ontwikkeling, waarbij bestaande bassins van de voormalige rioolwaterzuivering een nieuwe functie krijgen voor viskweek, als duurzaam hergebruik worden gezien. Daarbij zal het opkweken op een duurzame manier gebeuren met een minimaal verbruik van water en energie. Er wordt gewerkt met het recirculatiesystemen aquacultuur (RAS) waarbij afvoerstromen naar één verzamelpunt worden geleid en efficiënt behandeld. Dit zorgt voor een minimale emissie van nutriënten. Hiermee is het plan in overeenstemming met de beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in de Duurzaamheidsvisie Heerlen 2017.

2.4.6 Energietransitie

Het Parkstad Limburg Energietransitie ambitiedocument (PALET) geeft een vooruitblik op de kansen en mogelijkheden voor een energieneutrale regio in 2040. Vanuit ruimtelijk oogpunt worden er gebieden benoemd die potentieel geschikt zouden kunnen zijn voor de opwekking van zonne- en windenergie en gebruik van bodemenergie.

In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een uitvoeringsprogramma voor de korte termijn (2016 - 2020). In dit programma zijn concrete acties, maatregelen en projecten benoemd die er toe moeten leiden dat in 2020 ten minste 8% van de totaalopgave tot 2020 wat betreft energiebesparing en duurzame energieopwekking is gerealiseerd.

Eén van de thematafels van PALET 3.0 is het 'regionaal afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking'. De Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid heeft hiertoe op 14 juli 2016 besloten incl. financiële middelen toegekend. Aanleiding voor dit afwegingskader was de constatering dat de ruimtelijke component weliswaar stevig is verankerd in het PALET-beleid, maar te grofmazig en globaal is om op project- en locatieniveau invulling te geven aan een zorgvuldige ruimtelijke afwegingen landschappelijke inpassing.

Conclusie projectgebied

Bij de viskwekerij wordt voor het opkweken van de vis gebruik gemaakt van het recirculatiesysteem aquacultuur om het energieverbruik te reduceren. Daarnaast wordt het toepassen van zonnepanelen op bestaande daken onderzocht. Op deze wijze wil het project bijdragen aan de doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn.

3 Gebiedsbeschrijving

In dit hoofdstuk is een beschrijving opgenomen van het projectgebied van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie en zijn directe omgeving. Zowel de historie van het projectgebied als de huidige ruimtelijke en functionele structuur worden beschreven.

3.1 Historie

Het projectgebied is gelegen ten oosten van Heerlen, in het beekdalenlandschap van de Geleenbeek
Het Geleenbeekdal met zijn aanliggende watervoerende zijdalen vormden oorspronkelijk een cultuurlandschap van dunbevolkte nederzettingen tussen natte graslanden, hooilanden, broekbossen, kastelen, watermolens en visvijvers. Akkers namen de hogere delen van het landschap in en werden afgewisseld met heischraal- en kalkgraslanden. Bos was beperkt tot enkele steile hellingen, zoals het Imstenraderbos, maar kwam verder nauwelijks voor. Sinds 1943 zijn gedeelten bebost, waarschijnlijk om de omgeving van geriefhout te voorzien. Een geriefbos is een klein bos waar in vroeger tijden het hakhout vandaan werd gehaald dat in en rond het huis werd gebruikt. Gerief betekent hier te gebruiken. De waarde van geriefbosjes is tegenwoordig een andere dan vroeger. Ze functioneren nu vaak als habitat voor bijzondere flora en fauna. Dergelijke gebieden worden daarom tegenwoordig vaak als natuurgebied beschermd. De door kwel gevoede vochtige hooilanden, het hellingveen en open gedeelten zijn ontstaan door beweiding en hooien.

Ter plaatse van het projectgebied zijn langs de Geleenbeek een aantal hoeves en kastelen aanwezig, waaronder het gerestaureerde Kasteel Terworm. De Geleenbeek wordt hier gevoed door een aantal bronbeekjes.
Het projectgebied is gelegen langs de Geleenbeek tussen de ruïne van kasteel Eyckholt in het zuiden en kasteel Terworm in het noordwesten. Op het perceel is in 1968 de rioolwaterzuiveringsinstallatie gebouwd.

3.2 Ruimtelijke en functionele structuur

De projectlocatie is gelegen in het stadsdeel Heerlen-stad, in de wijk Welten - Benzenrade. Het betreft de locatie van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie Heerlen aan de Eikendermolenweg. Het perceel grenst aan de westzijde aan de Geleenbeek. Zowel aan de noord- als aan de oostzijde grenst het perceel aan het landgoed Terworm. De ontsluiting van het perceel vindt plaats via de Eikendermolenweg. Ter hoogte van het projectgebied is aan de zuidzijde van de Eikendermolenweg een woning gelegen. Nabij deze woning is de inrit van het perceel gesitueerd.

De projectlocatie heeft een oppervlakte van ca. 3,2 ha en is kadastraal bekend gemeente Heerlen, sectie L, nummer 2020.

Luchtfoto met aanduiding projectlocatie

4 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de beoogde ontwikkeling beschreven. Vervolgens wordt nader ingezoomd op de ontwikkeling rondom de viskwekerij en de verschillende aspecten van de natuurontwikkeling.

4.1 Beoogde ontwikkeling

Aan de Eikendermolenweg 100 te Heerlen bevindt zich de voormalige RWZI van Heerlen. In het kader van IBA Parkstad heeft de invulling van deze voormalige RWZI de aandacht gekregen. De reeds aanwezige bebouwing, en met name de bassins, zijn geschikt voor een viskwekerij. De planontwikkeling voorziet in de realisatie van een viskwekerij in de bestaande bassins waarbij het overige terrein wordt omgevormd tot natuur. Het aanwezige bergbezinkbassin nabij de Eikendermolenweg blijft behouden en behoudt zijn functie.

De ontwikkeling betreft enerzijds de realisatie van een viskwekerij binnen de bestaande bebouwing van de RWZI en anderzijds de natuurontwikkeling van het overige terrein. De viskwekerij zal gebruikmaken van de bestaande bassins binnen het in blauwe gebied zoals aangegeven in de onderstaande figuur. Het betreft daarbij het kweken van vis (karper) ten behoeve van de heruitzetting in oppervlaktewateren en ten behoeve van de hengelsport.
In het resterende gebied worden de aanwezige slibgisting tanks en ketelhuis omgedoopt tot officiële vleermuisverblijven en wordt tevens de vegetatie omgevormd tot natuur. Hierbij zal de natuur een openkarakter krijgen en bestaan uit meerdere groene elementen.

RWZI-terrein met omgeving, met aanduiding begrenzing van projectgebied (rood) en gebied t.b.v. viskweek (blauw)

4.2 Viskwekerij

Het opkweken van met name karpers zal op een duurzame manier gebeuren met een minimaal verbruik van water en energie. De viskwekerij zal aan 2 tot 6 personen werkgelegenheid bieden.

Door de viskwekerij zal een deel van de bassins gebruikt worden voor het kweken van karper ten behoeve van de heruitzetting in oppervlaktewater en ten behoeve van de hengelsport. Aan de westkant bevinden zich het nabezinkbassin, de pompgebouwen en een aeratietank. Aan de oostzijde van het deelgebied bevinden zich het bufferbasin en de voorbezinktank.

Aan de bassins zal weinig veranderen. Er wordt een gesloten watersysteem gerealiseerd, waarbij het nabezinkbassin van de RWZI als eerste gebruikt zal worden voor de viskweek. Om het water te zuiveren wordt een nieuwe leiding aangelegd tussen het nabezinkbassin en de aeratietank nabij het compressorgebouw. In de aeratietank zal het water dan gezuiverd worden. De pompen in het pompenhuis worden vervangen door waterpompen met een beperkt bronvermogen die inpandig in de bestaande vijzelput worden aangebracht. Dit betreft een betonnen waterbak waarbij de pompen op ca. 4 meter diep worden aangebracht, waardoor de geluiduitstraling beperkt is. De pompen en de bassins met vis veroorzaken geen vibraties en daarmee trillingen naar de omgeving op. Daarnaast is er een luchtpomp voor de filtratie aanwezig welke in de kelder van de opslag staat. Op termijn zullen ook het bufferbassin en de voorbezinktank gebruikt gaan worden voor de viskweek. Het leidingwerk hiervoor - tussen de bassins - is reeds aanwezig. In een latere fase zal een helofytenfilter van ca. 450 m² worden aangelegd om het afvalwater uit de bassins te zuiveren ten behoeve van hergebruik. Deze voorziening wordt aangelegd zonder graafwerkzaamheden door middel van een aarden rand van – ten opzichte van het bestaande maaiveld - circa 50 cm hoog en folie. De aanplant van de wal sluit daarbij aan bij de inrichting van het aangrenzende terrein. De voorziening zelf wordt beplant met nitraat en fosfaat verbruikende planten zoals rietsoorten, gele lissen en dergelijke. Het bestaande compressorgebouw zal als opslagruimte dienen.

De viskwekerij zal een kwekerij zijn met een lage bezetting van maximaal 16 kg vis per m3. Daarbij wordt gewerkt met groen water, dat via de aeratietank hergebruikt gaat worden, waardoor weinig tot geen nitraat en fosfaat op het riool wordt geloosd. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een helofytenfilter om het afvalwater van de vissen te zuiveren. Dit gebeurt door een zogenaamd (riet)zandfilter, dat een systeem is waarbij water wordt gezuiverd door plantenwortels, bacteriën tussen de wortels en de zandlagen waarin deze moerasplanten staan. Bij de viskwekerij zal dagelijks een medewerker (kortstondig) aanwezig zijn voor controle. Verder zullen één of enkele medewerkers op gezette tijden aanwezig zijn voor het uitvoeren van onderhoud. Daarnaast worden maandelijks jonge karpers aangeleverd en volwassen kapers opgehaald (laden en lossen). Ook tijdens deze momenten zullen één of enkele medewerkers aanwezig zijn. Er zullen geen bezoekers of publiek de viskwekerij bezoeken. Wanneer de viskwekerij volledig operationeel is zullen hierbij naar verwachting maximaal 4 a 6 personen werkzaam zijn. Een deel van deze medewerkers zal op de bovenvermelde momenten aanwezig zijn op de locatie.

De viskwekerij zal een deel van het projectgebied pachten. Naast de voorzieningen ten behoeve van de viskweek is tevens een deel van de natuurontwikkeling binnen deze pachtgrens gelegen.

Op de afbeelding op de volgende pagina is de beoogde situatie van de viskwekerij weergegeven.

Beoogde situatie viskwekerij

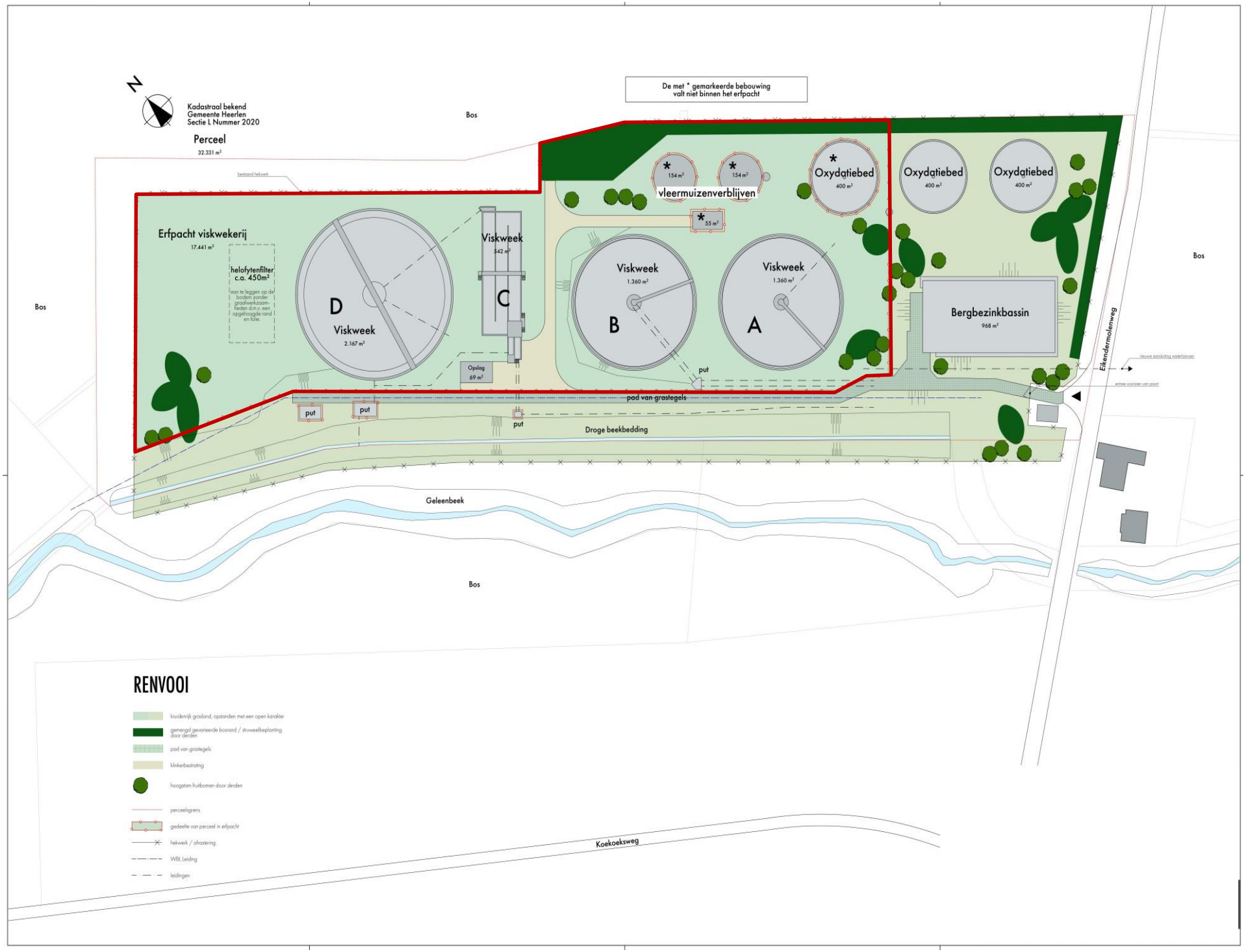

Natuurontwikkeling

Het gebied dat buiten het door de viskwekerij gepachte terrein gelegen is, zal worden omgevormd tot natuur. Binnen dat gebied zullen meerdere ontwikkelingen plaatsvinden. De eerste ontwikkeling is de omdoping van de aanwezige slibgisting tanks en het ketelhuis tot officiële vleermuisverblijven. Aan de kelder van het ketelhuis zijn recent aanpassingen gemaakt om deze geschikt te maken als jaarrond verblijfplaats voor deze dieren. Verder wordt op 1 van de tanks een voorziening voor een slechtvalkennest aangebracht. Van de groenelementen zullen de huidige knotbomen behouden blijven en in de toekomst jaarlijks geknot worden. Verder wordt in 1 van de wilgen een steenuilenkast opgehangen. De 18 gekandelaberde bomen (waarbij de kruin sterk is teruggesnoeid) blijven behouden. Verder worden er in totaal 2.000 m2 aan struweel en bosrand aangeplant en, circa. 35 stuks fruitbomen geïntroduceerd als foerageergebied voor de das. Daarnaast wordt de exotische vegetatie als enkele cotoneasters, sierkamperfoelie en reuzenberenklauw bestreden en zoveel mogelijk verwijderd. Als laatste wordt de bestaande afrastering van harmonicagaas hersteld om ongewenste bezoekers te weren

Voor de natuurontwikkeling is een inrichtingsplan opgesteld. Op de afbeelding op de volgende pagina is het inrichtingsplan voor het totale terrein weergegeven. Dit inrichtingsplan is tevens, samen met een beschrijving van de kernkwaliteiten van het landschap i.r.t. het inrichtingsplan, bijgevoegd als bijlage 1.

Knotbomen aan westzijde van het terrein (foto IKL)

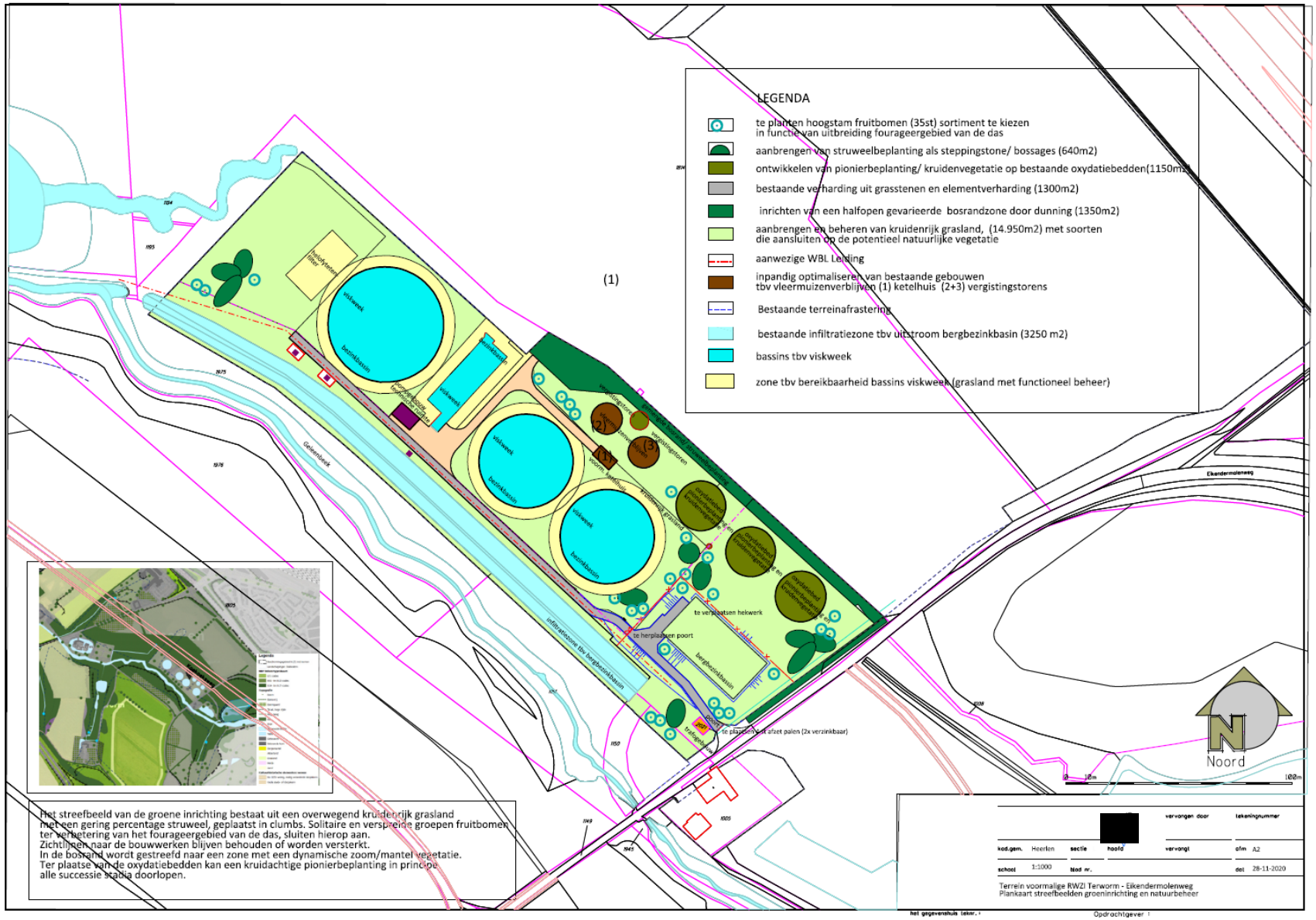
LEGENDA
te planten hoogstam fruitbomen (35st) sortiment te kiezen in functie van uitbreiding foerageergebied van de das
aanbrengen van struweelbeplanting als steppingstone/ bossages (640m2)
ontwikkelen van pionierbeplanting/ kruidenvegetatie op bestaande oxydatiebedden(1150m2)
bestaande verharding uit grasstenen en elementverharding (1300m2)
inrichten van een halfopen gevarieerde bosrandzone door dunning (1350m2)
aanbrengen en beheren van kruidenrijk grasland, (14.950m2) met soorten die aansluiten op de potentieel natuurlijke vegetatie
aanwezige WBL Leiding
inpandig optimaliseren van bestaande gebouwen tbv vleermuizenverblijven (1) ketelhuis (2+3) vergistingstorens
Bestaande terreinafrastering
bestaande infiltratiezone tbv uitstroom bergbezinkbasin (3250 m2)
bassins tbv viskweek
zone tbv bereikbaarheid bassins viskweek (grasland met functioneel beheer)
(1)
(2)
(3)
viskweek
bezinkbasin
Golenbeek
Eikendermolenweg
te verplaatsen hekwerk
te herplaatsen poort
infiltratiezone tbv bergbezinkbasin
te plaatsen nt afzet palen (2x verzinkbaar)
Noord
0
10m
100m
Het streefbeeld van de groene inrichting bestaat uit een overwegend kruidenrijk grasland met een gering percentage struweel, geplaatst in clumbs. Solitaire en verspreide groepen fruitbomen ter verbetering van het fourageergebied van de das, sluiten hierop aan.
Zichtlijnen naar de bouwwerken blijven behouden of worden versterkt.
In de bosrand wordt gestreefd naar een zone met een dynamische zoom/mantel vegetatie.
Ter plaatse van de oxydatiebedden kan een kruidachtige pionierbeplanting in principe alle successie stadia doorlopen.
vervangen door
tekeningnummer
kad.gem. Heerlen
sectie
hoofd
vervangt
afm A2
schaal 1:1000
blad nr.
dat 28-11-2020
Terrein voormalige RWZI Terworm - Eikendermolenweg
Plankaart streefbeelden groeninrichting en natuurbeheer
het gegevenshuis tekenr.
Opdrachtgever

4.4 Ruimtelijke effecten

De voorliggende planontwikkeling voorziet in een nieuwe functie van de waterbassins en slibgistingstanks op de locatie van de voormalige rioolwaterzuiveringsinstallatie Terworm. De viskwekerij zal gebruik maken van een deel van de bestaande bebouwing. Er wordt geen nieuwe bebouwing opgericht en de bestaande bebouwing wordt niet ingrijpend gewijzigd. Daarbij kent het aan te leggen helofytenfilter een natuurlijke uitstraling waarmee deze voorziening ingepast wordt in zijn omgeving. Het perceel behoudt zijn open karakter waarbij het, onder andere door de aanplant van hoogstamfruitbomen en de toepassing van kruidenrijk grasland, een natuurlijke uitstraling krijgt. De ontsluiting van het perceel blijft ongewijzigd en vindt plaats via de bestaande ontsluiting aan de Eikendermolenweg.

De ruimtelijk-visuele ingrepen ten behoeve van de viskwekerij zijn zeer beperkt. Daarbij ontstaat door de natuurontwikkeling op het terrein een betere overgang van het terrein in het omringende landschap. Derhalve wordt geconcludeerd dat voorliggende planontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

5 Omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk worden de diverse relevante omgevingsaspecten aangehaald en wordt aangegeven hoe deze in deze ruimtelijke onderbouwing zijn ingepast.

5.1 Milieueffectrapportage

In de bijlage bij het Besluit m.e.r. zijn activiteiten met drempelwaarden opgenomen op basis waarvan de noodzaak van het wel of niet opstellen van een m.e.r.-beoordeling (onderdeel D) of meteen een milieueffectrapportage (onderdeel C) wordt bepaald. In onderdeel C is aangegeven bij welke activiteiten waarschijnlijk sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. Hiervoor geldt een directe verplichting voor het doorlopen van de m.e.r.-procedure (onderdeel C). Onderdeel D bevat activiteiten waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Als blijkt dat aanzienlijke nadelige milieugevolgen niet zijn uit te sluiten, is alsnog een m.e.r-procedure nodig. De opgenomen drempelwaarden zijn gebaseerd op algemene kenmerken van een activiteit en een globale aanname dat bij gevallen onder de drempelwaarde geen belangrijke nadelige milieugevolgen zullen optreden.

De realisatie van een viskwekerij is een activiteit die voorkomt op de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage 1994. Categorie 28 van onderdeel D van de bijlage noemt de activiteit ‘Intensieve aquacultuur van vis dan wel de wijziging of uitbreiding daarvan.', waaronder een viskwekerij wordt verstaan. Omdat de kwekerij zich richt op het opkweken van vissen ten behoeve van de hengelsport en niet op consumptievis, ligt de productiecapaciteit beduidend lager dan de zogenaamde drempelwaarde van 1000 ton/jaar. Het Besluit m.e.r. (artikel 2, vijfde lid onder b.) schrijft echter ook bij activiteiten onder de drempelwaarde voor dat een milieu-effectbeoordeling nodig is, waarbij wordt verwezen naar de Europese richtlijn milieueffectrapportage. Dit is de zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Een vormvrije m.e.r.-beoordeling doorloopt dezelfde procedure als een formele m.e.r.-beoordeling: een particulier of ondernemer die initiatiefnemer is van een bepaalde activiteit, dient een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r beoordeling in bij het bestuursorgaan dat bevoegd is te besluiten op de aanvraag/het plan waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Het bevoegd gezag neemt vervolgens een beslissing of al dan niet een milieueffectrapportage moet worden doorlopen.

Er is een aanmeldnotitie gemaakt (Bijlage 2), waarin de mogelijke nadelige milieugevolgen van de beoogde ontwikkeling zijn beschreven. Het projectgebied grenst direct aan een gevoelig gebied. Desondanks zorgt de beoogde ontwikkeling niet voor onaanvaardbare effecten op deze beschermde gebieden.

De beoogde ontwikkeling zorgt, noch in de aanlegfase, noch in de gebruiksfase, tot zodanige belangrijke nadelige milieugevolgen dat een milieueffectrapportage zou moeten worden doorlopen. Het gemeentebestuur van Heerlen heeft besloten dat voor de herontwikkeling van het terrein van de voormalige RWZI geen milieueffectrapportage hoeft te worden doorlopen.

5.2 Akoestiek

De Wet geluidhinder (Wgh) bepaalt dat bij de voorbereiding van een bestemmingsplan akoestisch onderzoek moet plaatsvinden naar de geluidsbelasting op woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen of terreinen. De normen uit de Wet geluidhinder hebben tot doel nieuwe geluidhindersituaties en daarmee

gezondheidsschade te voorkomen. Bij het opstellen van bestemmingsplannen dient dan ook rekening te worden gehouden met het aspect 'geluid'.

In de Wet geluidhinder is een zonering van industrieterreinen, wegen en spoorwegen geregeld. Enerzijds betekent dit dat (geluids)eisen worden gesteld aan de milieubelastende functies, anderzijds betekent dit dat beperkingen worden opgelegd aan milieugevoelige functies.

Conclusie project
Voor het projectgebied is de Wet geluidhinder niet van toepassing. De wettelijke snelheid op de Eikendermolenweg bedraagt 30 km/u en heeft wettelijk geen zone. Het projectgebied ligt verder niet binnen de zone van het spoor Heerlen – Maastricht. Daarnaast ligt het projectgebied niet binnen de contour van een gezoneerd industrieterrein.

5.3 Water

In het kader van de Watertoets moet elk bestemmingsplan een waterparagraaf bevatten, waarin wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het bestemmingsplan voor de waterhuishouding. In deze paragraaf is dit beschreven. Voordat wordt ingegaan op de locatie specifieke kenmerken van het projectgebied, is eerst het relevant beleid samengevat.

5.3.1 Europees en Rijksbeleid

<u>Kaderrichtlijn Water</u>
De Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft als doel om de kwaliteit van de Europese wateren te verbeteren en die kwaliteit goed te houden. Het belangrijkste middel om dit doel te bereiken is het stroomgebiedbeheersplan (SGBP). In een dergelijk plan worden de waterkwaliteitsdoelen en de daarvoor benodigde maatregelen beschreven om deze goede kwaliteit te bereiken. Nederland maakt deel uit van vier internationale stroomgebieden, waarbij de gemeente Heerlen in het stroomgebied van de Maas is gelegen.

Het stroomgebiedbeheersplan Maas is op 22 december 2015 vastgesteld en heeft een looptijd tot eind 2021. Een belangrijk onderdeel van het SGBP is een maatregelenprogramma. Het maatregelenprogramma bestaat enerzijds uit maatregelen die worden genomen in het kader van reeds bestaande nationale en/of Europese wetgeving (bijv. Europese Nitraatrichtlijn) en anderzijds een groot aantal regionale en locatie gebonden maatregelen.

<u>Waterwet</u>
De Waterwet (22 december 2009) stelt integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteem-benadering' centraal. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Denk hierbij aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers. Hiernaast kenmerkt integraal waterbeheer zich ook door de samenhang met de omgeving. Dit komt tot uitdrukking in relaties met beleidsterreinen als natuur, milieu en ruimtelijke ordening. De waterbodemregelgeving die voorheen was opgenomen in de Wet bodembeschermingis overgegaan naar de Waterwet. Met de Waterwet is de gemeente beter uitgerust om onder andere wateroverlast tegen te gaan.

Specifiek voor wat betreft de omgang met hemelwater is de perceeleigenaar primairverantwoordelijk gesteld voor de verwerking van het op zijn perceel gevallen hemelwater. Dit brengt met zich mee dat de

perceeleigenaar verantwoordelijk is voor de ontwatering en afwatering van zijn eigen perceel. Alleen in uitzonderingsgevallen kan hemelwater geloosd worden op het openbaar riool.

Wet ruimtelijke ordening en watertoets

De watertoets is per 1 november 2003 wettelijk verplicht (en vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening). De watertoets betekent dat ruimtelijke plannen die vanaf deze datum ter inzage worden gelegd, voorzien moeten zijn van een waterparagraaf. Ruimtelijke plannen van de initiatiefnemer worden besproken met de waterbeheerder.

In de waterparagraaf geeft de initiatiefnemer aan welke afwegingen in het plan ten aanzien van water zijn gemaakt. Het is een toelichting op het doorlopen proces en maakt de besluitvorming ten aanzien van water transparant. In geval van locatiekeuzes en bij herinrichting van bestaand bebouwd gebied geeft de initiatiefnemer expliciet aan welke rol de kosten en risico's van verdroging, verzilting, overstroming en overlast hebben gespeeld bij de besluitvorming. De waterparagraaf grijpt zichtbaar terug op de afsprakennotitie en het wateradvies van de waterbeheerder.

Waterbeleid 21e eeuw: anders omgaan met water

Door de opgetreden wateroverlast heeft de regering de commissie Waterbeheer 21e eeuw in het leven geroepen. De commissie geeft advies over de problemen en hoe die in de toekomst te voorkómen zijn. Op 31 augustus 2000 bracht de commissie het advies Waterbeleid voor de 21e eeuw "Geef water de ruimte en de aandacht die het verdient" uit. De commissie concludeerde dat de manier waarop wij nu met water omgaan niet voldoende is voor de verwachte klimaatsveranderingen. De bevindingen van de commissie zijn verwoord in de hedendaagse wetgeving en beleidsnota's. In grote lijnen ligt de nadruk op de kwantiteitstrits vasthouden-bergen-afvoeren en de kwaliteitstrits schoonhouden-scheiden-schoonmaken.

Nationaal Bestuursakkoord Water

Met het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) (2011) onderstrepen het Rijk, het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de gezamenlijke opgave om het watersysteem op zo kort mogelijke termijn en tegen de laagste maatschappelijke kosten op orde te brengen en te houden. Samenwerken is de rode draad van het geactualiseerde Nationaal Bestuursakkoord.
Het NBW is een uitwerking van het waterbeleid 21e eeuw (WB21) en de KRW. De belangrijkste doelen en taken zijn:

- het teveel (overlast) of tekort (onderlast) aan water aanpakken;
- verbetering van de waterkwaliteit.

5.3.2 Regionaal en gemeentelijk beleid

Provinciaal Waterplan Limburg 2016-2021

Het waterbeleid in het Provinciaal Waterplan 2016-2021 omvat de strategische hoofdlijnen voor het provinciale waterhuishoudkundig beleid. De operationele uitwerking vindt plaats via POL-aanvullingen en beleidsregels. Samen met deze uitwerkingen vormt het waterbeleid in het Provinciaal Waterplan het nieuwe provinciale waterhuishoudingsplan.

Waterbeheerplan 2016-2021 Waterschap Limburg

Per 1 januari 2017 zijn de waterschappen Roer en Overmaas en Peel en Maasvallei gefuseerd tot het nieuwe Waterschap Limburg. Vooruitlopend op deze fusie hebben de waterschappen Roer en Overmaas en Peel en Maasvallei gezamenlijk het Waterbeheerplan 2016-2021 opgesteld.

Het Waterbeheerplan 2016-2021 is een integraal beleids- en uitvoeringsplan van Waterschap Limburg. Het bevat de beleidsvoornemens voor de periode 2016 tot en met 2021. Daarnaast wordt een globale doorkijk geboden naar de verdere toekomst Zo wordt de koers uitgezet voor een toekomstbestendig waterbeheer in Limburg waarbij nadrukkelijk de gevolgen van de klimaatverandering en de ontwikkeling in de maatschappij worden betrokken.

In het Waterbeheerplan 2016-2021 is beschreven hoe het waterschap het watersysteem en waterkeringen op orde wil brengen, welke thema's hierbij spelen, welke maatregelen het waterschap gaat uitvoeren, wie hun partners daarin zijn en hoe het waterschap dit monitort en bijstuurt.

Ook staat beschreven welke bijdrage de waterschappen leveren aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Voorbeelden van maatregelen zijn: het aanleggen en verbeteren van dijken tegen overstromingen, het aanpakken van knelpunten van wateroverlast, herstellen van beken en het optimaliseren van de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Keur en beleidsregels Keur Waterschap Limburg 2019

In de Keur is een nieuwe bergingsnorm opgenomen van 80 mm voor rechtstreekse lozingen op oppervlaktewater. Uitgangspunt is dat de bergingsnorm bij nieuwe verharding (rechtstreeks lozend op oppervlaktewater) bindend is. Bij bestaande verharding wordt de norm als richtlijn gebruikt. Hierbij is het streven om zoveel mogelijk naar de nieuwe norm toe te groeien. Uitgangspunt gemeente blijft bergingseis T=25 (35 mm in 45 minuten) en doorkijk naar T=100 (45 mm in 30 minuten).

5.3.3 Gemeentelijk beleid

Integraal Waterplan

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast in onze gemeente. Aanleg en beheer van de riolering is een gemeentelijke taak, die zijn wettelijke basis vindt in de Wet Milieubeheer en de Waterwet.

Al sinds 2011 wordt in de regio Parkstad met onze waterpartners samengewerkt aan het verbeteren van de waterketen (riolering en afvalwaterzuivering) en het watersysteem (beken). Het Integraal Waterplan is het eerste gezamenlijke visiedocument. In het plan is de regionale ambitie en visie beschreven van de samenwerkingsregio Parkstad. De speerpunten zijn: "Een klimaatbestendige stad", "Gezond, schoon en voldoende water", "Werken aan waterbewustzijn", "Anticiperen op de Omgevingswet" en "Samenwerken inde waterketen".

Watertakenplan 2020-2024

In het plan is de gemeentelijke wateropgave voor de middellange termijn omschreven. De speerpunten zijn: "Een klimaatbestendig Heerlen", "Anticiperen op de Omgevingswet", "Samenwerken in de waterketen", "Meten, data en rekenen", "Beheer op maat" en "Werken aan waterbewustzijn". Door het opnemen van een uitvoeringsprogramma en een kostendekkingsplan wordt de komende jaren invulling gegeven aan de speerpunten.

Beleidsplan verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Heerlen 2016-2020

Vanuit de Wet milieubeheer zijn gemeenten wettelijk verplicht een vigerend rioleringsplan te hebben. Het verbreed gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) Heerlen 2016-2020 van de gemeente Heerlen is daar een uitvloeisel van en heeft een looptijd van 2016 tot en met 2020. Het vGRP is de opvolger van het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement 2011-2015.

Het vGRP heeft een strategisch en beleidsmatig karakter, en vormt de basis voor het bestuur bij besluiten over de aanpak van aanleg en beheer van het stedelijk watermanagement binnen de planperiode. Hoofddoelstelling van het vGRP is invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, overtollig hemelwater en overtollig grondwater. Het vGRP geeft inzicht in:

- evaluatie Beleidsplan Stedelijk Watermanagement 2011-2015;
- invulling zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater;
- maatregelen;
- samenwerking Parkstad;
- personele en financiële middelen.

5.3.4 Projectgebied

In de Keur van het Waterschap Limburg zijn regels opgenomen met betrekking tot het lozen, afvoeren, onttrekken of aanvoeren van grondwater en water uit beken en andere wateren. Ook kent de Keur gebods- en verbodsbepalingen over zaken die niet mogen in of om watergangen, dijken en lijnvormige elementen. Conform de regels van het waterschap Limburg is het verboden zonder vergunning van het bestuur in stedelijk gebied meer dan 1.000 m² verhard oppervlak aan te brengen.

Hemelwater

Het onderhavige plan voorziet in de realisatie van een viskwekerij op het perceel van de voormalige RWZI. De viskwekerij zal gebruik maken van de reeds aanwezige bebouwing, bassins en verhardingen op het perceel. Er is geen nieuwe bebouwing of verhardingen voorzien. Daarbij is de aanwezige terreinverharding reeds afgekoppeld.
Hoewel bij de ontwikkeling geen nieuwe bebouwing is voorzien, wordt wel een helofytenfilter gerealiseerd met een oppervlakte van ca. 450 m2. Deze voorziening wordt aangelegd middels een aarden rand en folie. Hemelwater dat ter plaatse van het helofytenfilter valt wordt samen met het overige water in deze voorziening hergebruikt voor de viskweek.

Afvalwater

Bij de viskwekerij wordt gewerkt met het recirculatiesysteem aquacultuur (RAS) waarbij afvoerstromen naar één verzamelpunt worden geleid en efficiënt worden behandeld. In een latere fase zal het water uit de kweekbakken tevens worden gezuiverd door middel van een helofytenfilter. Na zuivering wordt het water hergebruikt. Hierdoor hoeft alleen het verdampte water te worden aangevuld. Het water dat geloosd wordt op het gemeentelijk stelsel beperkt zich tot het water dat nodig is voor verversing en voor het spoelen van de filters van de bassins. Door de aanwezige nitraten en fosfaten dient dit water geloosd te worden op het vuilwaterriool (gemengd stelsel). Gedurende de opstartfase, als het helofytenfilter nog niet functioneert, wordt daarnaast ca. 5% van het water van de bekkens wekelijks ververst en geloosd op het gemeentelijk riool. Zodra het helofytenfilter functioneert, zal er nagenoeg geen water meer worden geloosd ten behoeve van verversing. Er vindt geen lozing op de Geleenbeek plaats.

Overleg waterbeheerder

Het voorliggend plan is op 22 april 2021 ter toetsing voorgelegd aan het Waterschap. Het plan betreft uitsluitend een functiewijziging waarbij het oppervlakte aan (dak)verhardingen niet wijzigt en de Geleenbeek buiten het perceel is gelegen en er geen uitwisseling van water tussen de Geleenbeek en de bassins plaatsvindt. Met het plan wordt voldaan een de aandachtspunten zoals aangegeven in de reactie van het Waterschap. De reactie van het Waterschap Limburg is opgenomen in bijlage 3.

5.4 Bodem

Algemeen

Bij een bestemmingsplanprocedure of bij een functiewijziging (bij een omgevingsvergunning voor planogisch strijdig gebruik) moet het bevoegde gezag voldoende inzicht hebben om de vraag te kunnen beantwoorden of de bodem geschikt is voor de toe te kennen functie. Daarvoor dient een bodemonderzoek. Een bodemonderzoek hoeft echter niet te worden uitgevoerd als de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan dienen voor een bestemmingsplanwijziging. Een belangrijke voorwaarde daarbij is de vaststelling van het niet verdacht zijn van de locatie voor puntbronnen op basis van een uitgevoerd NEN 5725 vooronderzoek. Blijkt hieruit dat er geen verdachte locaties/situaties zijn, ofwel er zijn geen knelpunten, dan kan volstaan worden met dit vooronderzoek aangevuld met een veldinspectie.

Uit het vooronderzoek volgens NEN 5725 kan ook blijken dat de kwaliteit van de bodem onvoldoende zou kunnen zijn ofwel een verdachte situatie bestaat. In die gevallen moet altijd een vooronderzoek gevolgd door een verkennend onderzoek conform NEN 5740 worden uitgevoerd, aangevuld met een bodemonderzoek asbest conform NEN5707.

Onderzoeken die niet volgens de geldende normen zijn opgesteld en uitgevoerd zijn of verouderde onderzoeken gelden niet als representatief en onvoldoende.

Beleidskader

Bodembeleidsplan

Voor de gemeente Heerlen is sinds 28 september 2016 het bodembeleidsplan Heerlen van toepassing. In dit bodembeleidsplan wordt het gemeentelijk bodembeleid beschreven en het beleidsplan is derhalve het richtinggevend kader (uiteraard naast de wettelijke regelingen) voor zowel bodembescherming als bodemsanering.

Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) geeft invulling aan het op duurzaamheid gerichte bodembeleid. De nota bodembeheer beschrijft hoe de gemeente Heerlen invulling geeft aan het Bbk. In het bodembeleidsplan is de nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart gemeente Heerlen opgenomen. De bodem in de gemeente Heerlen is beschreven in een bodemkwaliteitskaart die conform de Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten is vervaardigd. Er kan worden geconcludeerd dat de lokale bodemkwaliteit over het algemeen voldoende wordt beschreven door de bodemkwaliteitskaart voor alle zones.

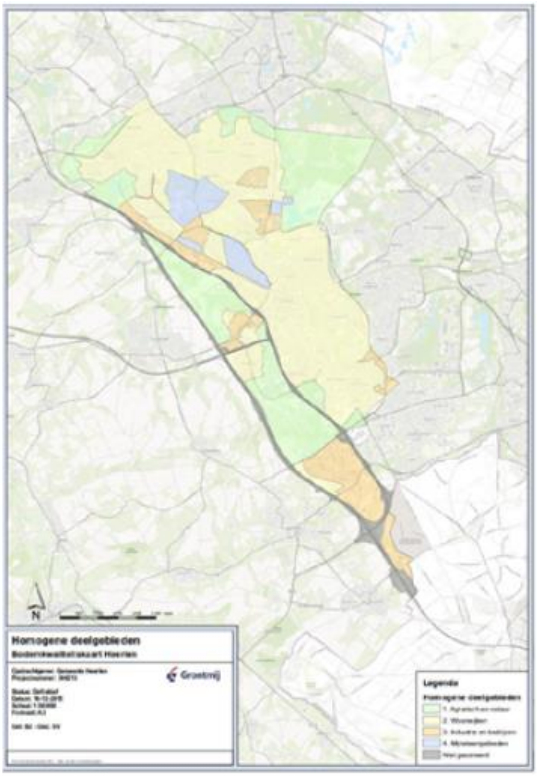

Homogene deelgebiedenkaart

Deelgebied	Bovengrond	Ondergrond
1 Agrarisch en natuur	<AW	<AW
2 Woonwijken	<AW	Industrie
3 Industrie	<AW	<AW
4 Mijnsteengebieden	Wonen	Wonen

AW	= Achtergrondwaarde
Wonen	= Maximale waarde klasse Wonen
Industrie	= Maximale waarde klasse Industrie

Het projectgebied is gelegen in het deelgebied Agrarisch en Natuur.

Projectgebied
Ter plaatse is het volgende bodemonderzoek uitgevoerd: ‘ verkennend bodemonderzoek Eikendermolenweg 100 (RWZI)’, opgesteld door Geonius en gedateerd 24-09-2019, rapportnr. MA150152.131.R01. Het rapport van dit onderzoek is opgenomen in bijlage 4.

Uit het onderzoeksrapport blijkt het volgende:

- De bovengrond is plaatselijk licht verontreinigd met diverse zware metalen, PAK en/of minerale olie.
- In de ondergrond worden plaatselijk lichte verontreinigingen met zware metalen, PAK, PCB en minerale olie aangetoond.
- Op 1 boorlocatie (boring 024) wordt de interventiewaarde voor minerale olie overschreden. Door middel van aanvullende boringen is in voldoende mate vastgesteld dat deze verontreiniging zich tot maximaal 1,0 m-mv heeft verspreid (verticale inkadering). In horizontale richting is de verontreiniging nog niet ingekaderd. Op basis van de zintuiglijke waarnemingen en de analyses kan de inschatting worden gemaakt dat geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Als in de toekomst graafwerkzaamheden plaatsvinden bij de minerale olie- verontreiniging is een aanvullend bodemonderzoek naar de horizontale verspreiding van de minerale olie noodzakelijk;

- Het grondwater is licht verontreinigd met barium en plaatselijk met molybdeen. Een duidelijke oorzaak voor deze lichte verontreiniging kan niet worden gegeven. Mogelijk heeft deze een natuurlijke oorzaak of wordt veroorzaakt door een bron die stroomopwaarts is gelegen;
- Op basis van de vastgestelde bodemkwaliteit dient de hypothese “verdacht” te worden aanvaard;
- Er is met voldoende betrouwbaarheid vastgesteld dat in de bovengrond op de locatie geen asbest in de bodem aanwezig is. Vervolgonderzoek en maatregelen zijn niet noodzakelijk.

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een viskwekerij en de ontwikkeling van natuur. Voor de kweek van de vissen zal gebruik worden gemaakt van de op het terrein aanwezige betonnen bassins. Voor de betreffende ontwikkeling hoeven geen graafwerkzaamheden te worden uitgevoerd in de bodem. Om deze reden kan worden geconcludeerd dat er vanuit de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem geen belemmeringen bestaan voor de voorgenomen ontwikkeling voor de realisatie van de viskwekerij.
Uit het onderzoek blijkt dat de bodemkwaliteit van het overige terrein geschikt is voor de functie natuur. Alleen rondom boring 024, waar een minerale olie- verontreiniging is aangetroffen, zijn graafwerkzaamheden ten behoeve van de ontwikkeling van natuur alleen toegestaan als eerst de omvang van de verontreiniging wordt bepaald, zodat daarna de juiste procedure voor het verwijderen van de verontreiniging kan worden gevolgd.

Conclusie projectgebied
Voor wat betreft bodemaspecten zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling van het projectgebied. Voorwaarde hierbij is dat rekening gehouden wordt met de voorwaarden voor graafwerkzaamheden in of nabij de verontreiniging met minerale olie.

Gelet op vorenstaande vormt het aspect bodem geen belemmeringen voor het geplande gebruik van de locatie.

5.5 Natuurwaarden

5.5.1 Natura 2000-gebieden
De Europese Unie (EU) wil de biodiversiteit in Europa beschermen. Dit doet zij door gebieden aan te wijzen als Natura 2000-gebied. Dat is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Nederland zijn meer dan 160 natuurgebieden aangewezen. Deze liggen allemaal binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Oorspronkelijk zijn deze gebieden aangewezen als Habitat- of Vogelrichtlijngebied. Al deze gebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van planten- en/of diersoorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben.

In Nederland zijn de Europese regels voor gebiedsbescherming vertaald in de Wet natuurbescherming. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) wijst de gebieden aan. In dat traject kunnen provincies, gemeenten en andere belanghebbenden hun zienswijze kenbaar maken. In het aanwijzingsbesluit van het betreffende Natura 2000-gebied wordt de exacte ligging aangegeven, evenals de soorten en habitattypen die in het gebied moeten worden beschermd.

5.5.2 Wet natuurbescherming (Wnb)
Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De nadruk komt te liggen op het samenspel tussen provincies en gemeenten. Provincies bepalen wat voor hun gebied wel en niet mag in de natuur.

De provincie Limburg heeft dit opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg 2014, hoofdstuk 3. Er gelden drie vergunningen voor activiteiten in of met een effect op een Natura 2000-gebied:

- als er sprake is van effect op stikstof, geluid, licht en grondwater (Vergunning gebiedsbescherming);
- als er sprake is van effect op beschermde dieren en planten (Vergunning soortenbescherming);
- bij het kappen van bomen en struiken (Vergunning houtopstanden).

In het kader van het voorliggende project is een QuickScan Flora en Fauna uitgevoerd om na te gaan welke natuurwaarden in de directe omgeving van het projectgebied aanwezig zijn en welke vervolgstappen eventueel nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het rapport van deze QuickScan is opgenomen in bijlage 5.

5.5.3 Beoordeling gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming zijn twee afwegingskaders relevant:

- Afwegingskader Wet Natuurbescherming,
- Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Natuurnetwerk Nederland).

Afwegingskader Wet natuurbescherming - Natura 2000 (Voortoets)

<u>Ligging ten opzichte van Natura 2000</u>

Het projectgebied ligt als een enclave in het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal (zie onderstaande afbeelding). Op een afstand van ongeveer drie kilometer ten noorden van het projectgebied ligt Natura 2000-gebied Brunssummerheide. Op een afstand van ongeveer 1,7 km ten zuiden van het projectgebied ligt het Natura 2000-gebied Kunderberg.

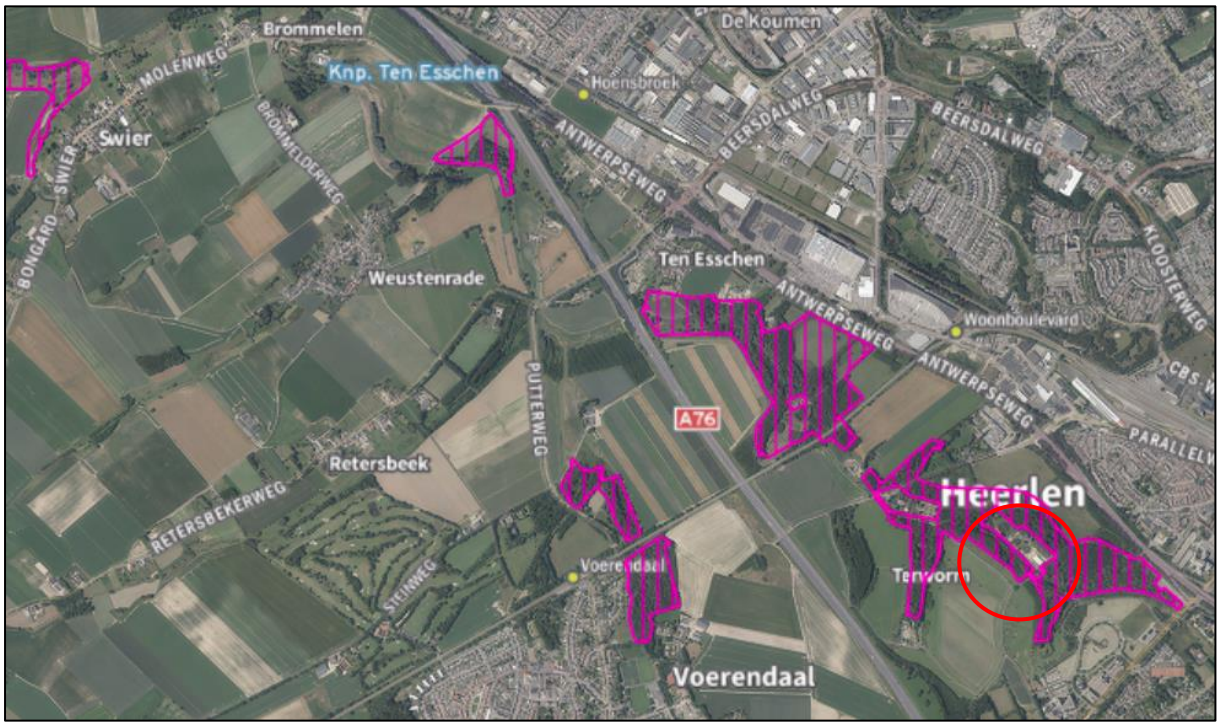

Ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000 gebied Geleenbeekdal. (Atlas Limburg, 2021).

Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Geleenbeekdal

Natura 2000-gebied Geleenbeekdal is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De Geleenbeek is een zijbeek van de Maas. Het gebied omvat een aantal gebieden langs de bovenloop van de beek en enkele van haar zijbeken tussen Heerlen en Geleen. De beek ontspringt op de noordflank van het Plateau van Ubachsberg ter hoogte van het Imstenraderbos en stroomt vervolgens in noordoostelijke richting. Het beekdal is vrij diep ingesneden en wordt op diverse plekken met bronnen gevoed met zeer kalkrijk en ijzerhoudend kwelwater. Hierdoor worden soortenrijke broek- en bronbossen, natte graslanden en ruigten aangetroffen. Op de beekdalflanken komen hellingbossen voor met eiken-haagbeukenbos en wintereikenbeukenbos. In de Kathagerbeemden en een terrein bij Weustenrade komen kalkmoerassen voor. (Bron: Aanwijzingsbesluit Geleenbeekdal). Het projectgebied ligt in deelgebied Terworm en is het op een na meest zuidelijke deelgebied.

De natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebied Geleenbeekdal is aangewezen zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Habitattype	**Doel oppervlakte**	**Doel kwaliteit**
H6430C - Ruigten en zomen	=	=
H7230 Kalkmoerassen	>	>
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	=	=
H9160B - Eiken-haagbeukenbossen	=	>
H91E0C - Vochtige alluviale bossen	>	>
Habitatrichtlijnsoorten		
H1014 Nauwe korfslak	=	=
H1016 - Zeggekorfslak	=	=
H1083 - Vliegend hert	>	>

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van significante gevolgen door een plan of project afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten.

Mogelijk optredende storingsfactoren

Om een indicatie te krijgen van de optredende storingsfactoren en gevoeligheid van de kwalificerende natuurwaarden is gebruik gemaakt van de Effectenindicator, activiteit ‘Bedrijventerrein’.

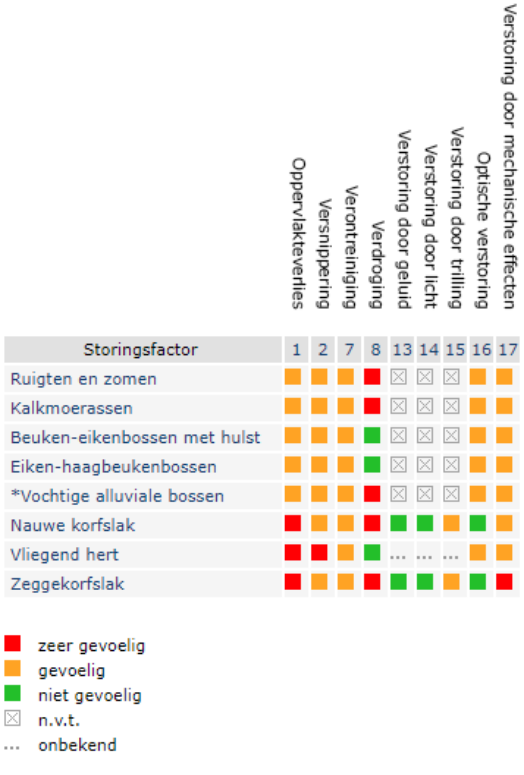

Aanvullend op de Effectindicator is de kans op significante gevolgen als gevolg van Stikstofdepositie (verzuring, vermesting) in Natura 2000 beoordeeld. Overige storingsfactoren zoals verzoeting, verzilting, vernatting, verandering van stroomsnelheid en overstromingsfrequentie, verandering van dynamiek substraat of verandering in populatiedynamiek of bewuste verandering in soortensamenstelling vinden niet plaats. Veranderingen in het watersysteem vinden niet plaats; de karperkwekerij maakt gebruik van een vrijwel gesloten watersysteem met lozing op het riool. Het

systeem is niet geheel gesloten omdat wekelijks 5 tot 10% van het water ververst wordt en het te verversen water wordt geloosd op de riolering. Er vindt geen lozing plaats op de lossing of de beek.

Verspreiding kwalificerende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten

In onderstaande figuur worden de habitattypen weergegeven die in de omgeving van het projectgebied aanwezig zijn.

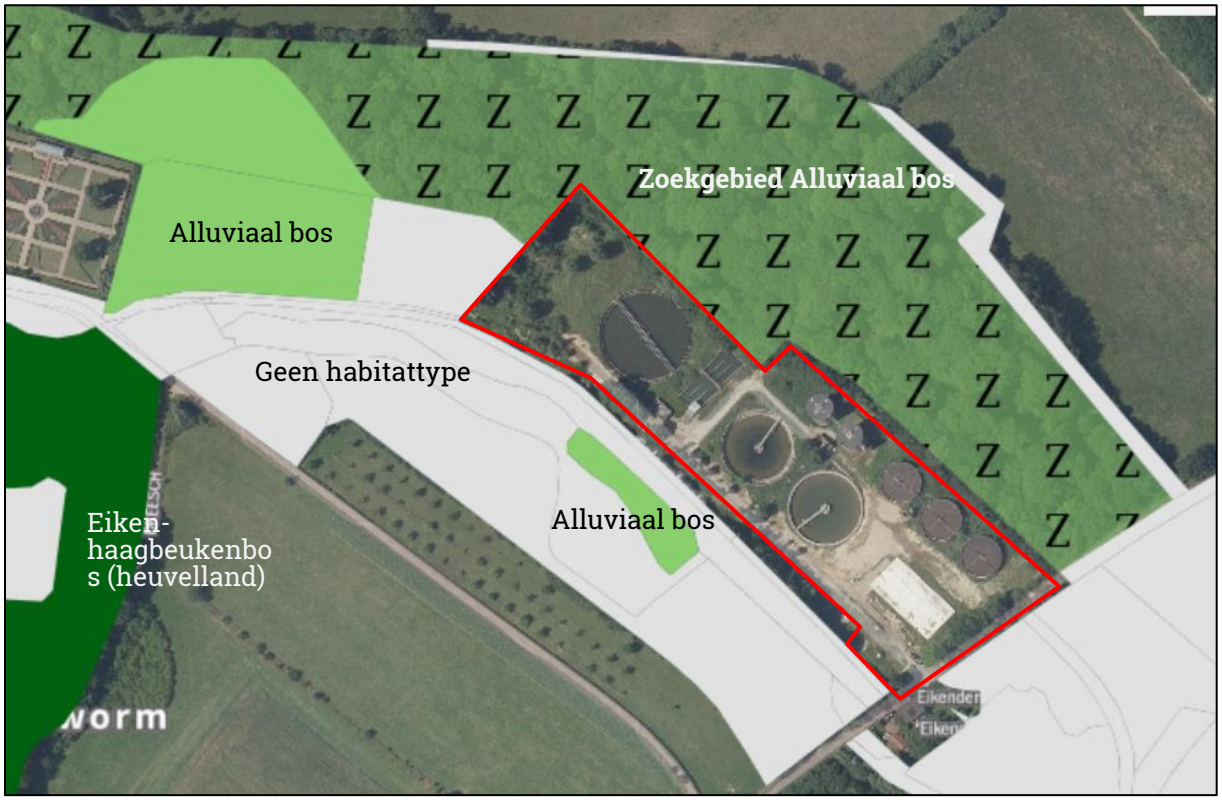

Ligging habitattypen in de omgeving van het projectgebied. In het projectgebied zelf zijn geen habitattypen aanwezig (Limburg Atlas, 2020).

Metapopulaties van Vliegend hert in het Geleenbeekdal komen voor in Oirsbeek en Hegge/Nagelbeek (deelgebied Opgebroek) en in Terstraten/Wijnandsrade (deelgebied Platsbeek en Hulsbergerbeemden). Het noordwestelijke deel van deelgebied Terworm behoort tot het potentieel leefgebied maar hier is geen populatie bekend. Binnen een straal van een kilometer is wel minimaal één waarneming bekend van Vliegend hert (NDFF Quickscanhulp).

Zeggekorfslak komt voor in deelgebied Ten Esschen ten noordwesten van deelgebied Terworm.

Langs de Platsbeek komt in een kleine begroeiing met moeraszegge een populatie van de Nauwe korfslak voor. Deze plek herbergt de enige bekende populatie van Nauwe korfslak in Nederland buiten de duingebieden (bron: Provincie Limburg, 2020).

Beoordeling kans op significante gevolgen

- Oppervlakteverlies, versnippering en mechanische effecten

Deze storingsfactoren treden niet op. Alle activiteiten vinden plaats buiten het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal. Significante gevolgen als gevolg van oppervlakteverlies, versnippering en mechanische effecten kunnen op voorhand uitgesloten worden.

- Verontreiniging

In de bedrijfsvoering en bedrijfsprocessen wordt geen gebruik gemaakt van potentieel verontreinigende stoffen. Omdat er geen verbinding bestaat tussen de bassins en de lossing en/of de Geleenbeek heeft het eventueel toedienen van medicatie of andere stoffen geen gevolgen voor het Natura 2000-gebied. Significante gevolgen als gevolg van verontreiniging kunnen op voorhand uitgesloten worden.

- Verdroging

De activiteiten in de aanleg- en gebruiksfasen leiden niet tot verdroging. Er wordt geen water opgepompt en er worden geen andere maatregelen genomen waardoor verdroging van het omliggende Natura 2000-gebied kan optreden. Significante gevolgen door verdroging kunnen op voorhand uitgesloten worden.

- Geluid

Ten behoeve van de geluidsbelasting op de woning aan de Eikendermolenweg 4 is een geluidsonderzoek uitgevoerd (K+-Adviesgroep, 2021). De enige relevante geluidsemitterende bron in de buitenlucht is vracht(verkeer). De hoogste piekbelasting vindt plaats door vrachtwagenverkeer (maximaal 74 dB(A) op de gevel van de woning). Vrachtwagenbewegingen zijn beperkt tot maximaal eenmaal per maand. Het gaat hier om een tijdelijke en kortdurende storingsfactor die circa 12 keer per jaar optreedt in de dagperiode.
Daarnaast is geluid afkomstig van de pompen. De waterpompen produceren vrij geplaatst (in de openlucht) 70 dB(A) aan geluid. Deze pompen worden op 4 meter onder water in een betonnen put geplaatst wat een reductie van minimaal 50% van het geluid tot gevolg heeft (Terworm Fish Farm BV d.d. 18 november 2020). De uitstraling van het geluid op de omgeving is daarmee verwaarloosbaar. De luchtpompen worden in de kelder onder de opslagruimte geplaatst. De verwachte geluidsproductie is 64 db(A). Dit is vergelijkbaar met het geluid dat een afwasmachine produceert. Door plaatsing in de kelder van de opslagruimte vindt demping van het geluid plaats en is de uitstraling naar buiten eveneens verwaarloosbaar.
Geluid is niet verstorend voor de habitattypen. Nauwe korfslak en Zeggekorfslak zijn niet gevoelig voor geluid en (potentiële leefgebieden van deze) populaties van deze soorten komen voor op enige afstand van het projectgebied. Bij Vliegend hert is gevoeligheid voor geluid niet bekend. Het potentieel leefgebied noordwestelijk deel van het deelgebied Terworm ligt op enige afstand van het projectgebied en er vindt geen overlap plaats met de actieve periode van Vliegend hert (schemer en nacht). Voor de kwalificerende habitattypen en de kwalificerende soorten is geluid daarom geen factor die kan leiden tot significante gevolgen.

- Licht

De habitattypen en de beide slakkensoorten worden niet als gevoelig beoordeeld voor licht. Van Vliegend hert is geen gevoeligheid voor licht bekend. Op het terrein zijn enkele lantaarnpalen aanwezig. Omdat de meeste activiteiten in de daglichtperiode plaatsvinden is terreinverlichting niet of slechts zeer beperkt nodig. Omdat voor licht gevoelige habitattypen en habitatrichtlijnsoorten ontbreken in het projectgebied en de omgeving daarvan én omdat er slechts zeer beperkt verlicht wordt, kunnen significante gevolgen in het licht van de instandhoudingsdoelen op voorhand uitgesloten worden.

- Trilling

In theorie kan enige trilling optreden door in bedrijf zijnde pompen, mobiele werktuigen en door vrachtwagens. Deze trillingen zijn echter zo afgeschermd voor de omgeving en zo beperkt dat deze geen uitstraling hebben tot in het Natura 2000-gebied. Significante gevolgen door optredende trillingen kunnen daarmee op voorhand uitgesloten worden.

- Optische verstoring

Het in de omgeving voorkomende habitattype Alluviaal bos en Vliegend hert worden aangemerkt als gevoelig voor optische verstoring. Bij het habitattype gaat het dan om gevoeligheid van de typische soorten als kwaliteitsindicator voor deze habitattypen.
Zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase treedt de storingsfactor optische verstoring zeer beperkt en zeer tijdelijk op als gevolg van aanwezigheid van mensen en (zeer beperkt) materieel zoals een graafmachine. De aanwezige bouwwerken en (bos)vegetatie en de aard van de werkzaamheden tijdens de aanlegfase en fase van ingebruikname zorgen ervoor dat de mate waarin optische verstoring plaatsvindt verwaarloosbaar is. De typische soorten van het Alluviaal bos dat in de omgeving voorkomt betreffen voornamelijk plantensoorten. Daarnaast gaat het om vuursalamander, drie vlindersoorten, vier vogelsoorten en Waterspitsmuis. Gezien de huidige ligging van de percelen Alluviaal bos kan optische verstoring van deze soorten uitgesloten worden. Ook bij uitbreiding van Alluviaal bos richting projectgebied (het huidige zoekgebied voor Alluviaal bos) kunnen significante gevolgen uitgesloten worden in het licht van de instandhoudingsdoelen vanwege de zeer beperkte uit te voeren activiteiten en de zeer beperkte aanwezigheid van mensen en machines.

- Stikstof

Voor de project-gerelateerde emissie door de inzet van mobiele werktuigen en (vracht)verkeer is een AERIUS-berekening uitgevoerd voor de aanlegfase in 2021 (aanleg leiding), een berekening voor de aanleg van het helofytenfilter (waarschijnlijk 2022, deze wordt pas aangelegd na ingebruikname) en een voor de gebruiksfase. Uit deze drie berekeningen blijkt dat de aanlegwerkzaamheden die gepland zijn in 2021 en 2022 (of later) en de fase na ingebruikname geen extra depositie tot gevolg hebben op stikstofgevoelige (zoekgebieden van) habitattypen of leefgebieden.

De werkzaamheden in de aanlegfase van de overige delen zijn grotendeels al uitgevoerd. Het betrof voornamelijk handwerk en enkele vervoersbewegingen. De stikstofemissie die hiermee gepaard is gegaan wordt als verwaarloosbaar beschouwd. Voor deze werkzaamheden is geen Aerius-berekening uitgevoerd; ook voor de incidentele beheerwerkzaamheden zoals snoeien en maaien is een Aerius-berekening niet nodig.

Afwegingskader Omgevingsverordening Provincie Limburg 2014

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is door het Rijk vastgelegd dat de provincie verantwoordelijk is voor de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De begrenzing en bescherming van het NNN is in Limburg als Goudgroene natuurzone vastgelegd in het POL2014 en de Omgevingsverordening Limburg 2014. De Provincie Limburg heeft behalve de Goudgroene natuurzones ook Zilvergroene natuurzones en Bronsgroene landschapszones aangewezen die onder de gebiedsbescherming vallen. De Goudgroene zone is de Limburgse invulling van het NNN, de Zilvergroene zone is een uitbreiding daarop. Voor beide zones zijn ecologische waarden geïdentificeerd die beschermd zijn. Voor de Bronsgroene landschapszones zijn geen ecologische waarden geïdentificeerd.

Ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN/de Goudgroene natuurzone en de overige twee zones dienen getoetst te worden aan de Omgevingsverordening Ruimte. Bij aantasting dient compensatie plaats te vinden. Met de Beleidsregel natuurcompensatie geeft de Provincie Limburg invulling aan het natuurcompensatiebeleid uit de Omgevingsverordening. De verordening wordt pas van toepassing bij een nieuwe ontwikkeling:

- Waarvoor het bestemmingsplan moet worden gewijzigd, en
- Waarbij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied worden aangetast.

Ligging ten opzichte van Goudgroen, Zilvergroen en Bronsgroen

Het projectgebied vormt grotendeels een enclave in de Goudgroene natuurzone. Binnen het projectgebied zijn alleen enkele smalle stroken aangewezen als Goudgroene natuurzone. Het betreft hier een strook grasland langs/op het pad en een zijpad.

Ligging van het projectgebied ten opzichte van de Goudgroene en Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone (Limburg Atlas, 2020). Het projectgebied overlapt voor een klein deel met de Goudgroene natuurzone.

Het NNN/de Goudgroene natuurzone kent geen 'externe werking' (geen geldigheid van de beleidsregels buiten de grenzen van de Goudgroene natuurzone). Uit jurisprudentie blijk wel dat bij vaststelling van een plan rekening gehouden dient te worden met de ligging van een projectgebied ten opzichte van het NNN en eventueel aanwezige ecologische verbindingszones[1]. De raad dient bij vaststelling van een bestemmingsplan afwegingen te maken in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de gevolgen van het plan niet onaanvaardbaar voor de omgeving moeten zijn.

Uit de beheerstypekaart blijkt dat in het projectgebied een smalle strook is aangewezen als beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Parallel daaraan loopt een smalle strook beheertype N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos. Het projectgebied wordt omzoomd door bos met beheertypen N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N16.03 Droog bos met productie en N14.01 Rivierbegeleidend bos. Uit de ambitiekaart blijkt dat voor het projectgebied geen nieuwe ambities zijn vastgesteld.

[1] *http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2016:2508*

Beheertypekaart omgeving projectgebied (Atlas Limburg, 2021).

De beleidsregel Natuurcompensatie is van toepassing als voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd en/of de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone en/of van het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd. De wezenlijke kenmerken en waarden betreffen voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan (Omgevingsverordening Limburg).

<u>Beoordeling effecten op Goudgroen, Zilvergroen en Bronsgroen</u>

De voorgenomen ontwikkeling vindt plaats op enige afstand van de Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone. Omdat geen externe werking[2] uitgaat van deze zones zijn effecten op deze zones op voorhand uit te sluiten.

Het projectgebied wordt aan vier zijden omringd door de Goudgroene natuurzone. Ook hier geldt dat geen externe werking uitgaat van de Goudgroene natuurzone. De ontwikkelingen die plaatsvinden buiten deze

[2] Met 'externe werking' wordt wet- of regelgeving bedoeld die een gebied ook beschermd tegen negatieve effecten die kunnen optreden door ontwikkelingen buiten een dergelijk gebied. Natura 2000-gebieden kennen bijvoorbeeld een externe werking.

zone hoeven daarom niet getoetst te worden aan het beschermingskader van de Goudgroene natuurzone. Door de voorgenomen ontwikkeling in het projectgebied gaan geen wezenlijke kenmerken en waarden verloren in de omringende Goudgroene natuurzone.

De aanwijzing van de smalle stroken Goudgroene natuurzone in het projectgebied is opmerkelijk. In de huidige situatie overlapt de strook met de recent aangelegde pad met grasbeton tegels waar eerder een onverhard pad liep. Voor de beoordeling of wezenlijke kenmerken en waarden worden of recent zijn aangetast, is het van belang te bepalen of wezenlijk kenmerken en waarden aanwezig waren. Het hele projectgebied heeft in het vigerende bestemmingsplan de enkelbestemming 'Bedrijf - Nutsvoorziening'. Op luchtfoto's vóór 2020 is te zien dat onder de strook Goudgroen het onverharde pad liep. Het onverharde pad kan niet aangemerkt worden als Kruidenrijk en faunarijk grasland; ook in oude natuurgegevens en vegetatieopname ontbreekt iedere indicatie van aanwezigheid van wezenlijke kenmerken en waarden (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl). Het kleine stukje beheertype N15.02 Dennen- eiken- en beukenbos in het projectgebied betreft eveneens een oppervlak waar een pad aanwezig is. Deze situatie bestond al in 2016 toen het projectgebied nog in eigendom was van het Waterschapsbedrijf Limburg. Geconcludeerd kan worden dat door de ontwikkeling geen wezenlijke kenmerken en waarden verloren gaan. Door het ontwikkelen van natuurwaarden in het projectgebied wordt een kleine bijdrage geleverd aan het verbinden van de omliggende Goudgroene natuurzone (de enclave wordt in praktijk iets kleiner).

<u>Vervolgstappen</u>
Omdat geen wezenlijke kenmerken en waarden worden aangetast zijn geen vervolgstappen nodig in relatie tot het afwegingskader Omgevingsverordening 2014 c.q. de Goudgroene natuurzone.

5.5.4 Beoordeling soortenbescherming

Flora
Uit de verzamelde gegevens zijn geen beschermde soorten planten bekend uit het projectgebied of de omgeving daarvan. De provincie Limburg heeft een florakartering uitgevoerd in de omgeving in 1996 en 2007. Deze gegevens zijn verouderd (in beide jaren werden overigens geen beschermde plantensoorten aangetroffen in de omgeving van het projectgebied). Het projectgebied bestaat uit voormalig bedrijfsterrein en de groene delen worden momenteel beheerd als grasland. Het voorkomen van beschermde soorten kan op grond van het ontbreken van beschermde soorten in de omgeving en op grond van de voormalige inrichting en het beheer op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek of een ontheffing voor planten is niet nodig.

Zoogdieren
In onderstaande tabel zijn waarnemingen opgenomen van zoogdieren rond het projectgebied in de laatste vijf jaar (bron: NDFF).

Tabel: Voor de in grijs weergegeven soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer of onderhoud.

	Beschermingsregime	
Beschermde soort	**Habitatrichtlijnsoort**	**Andere soorten**
Das		X
*Eekhoorn		X
Egel		X
Haas		X

	Beschermingsregime	
Beschermde soort	**Habitatrichtlijnsoort**	**Andere soorten**
Hermelijn		X
Konijn		X
Ree		X
Rosse woelmuis		X
**Steenmarter		X

*Vrijstelling geldt voor de maanden maart, april en juli t/m november.

**Vrijstelling geldt van 15 augustus t/m februari.

Grondgebonden zoogdieren

Het projectgebied maakt naar verwachting deel uit van het leefgebied van de in de tabel genoemde soorten. De Das is in het projectgebied waargenomen in 2018. Het gaat hier, met uitzondering van de Das, om soorten die algemeen voorkomen en waarvoor een vrijstelling bestaat voor het vangen en voor het vernietigen van verblijfplaatsen bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt altijd de zorgplicht. Maatregelen om te voldoen aan deze zorgplicht worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Verblijfplaatsen van Das zijn niet waargenomen in het projectgebied. In het aangrenzende bos is minimaal één dassenburcht bekend. Het projectgebied is goed toegankelijk voor Dassen (deze kunnen onder de afrastering door). Door de voorgenomen inrichting met aanplant van inheemse struiken, bomen en fruitbomen ontstaat een zeer geschikt foerageergebied met een jaarrond aanbod van voedsel. De aanlegwerkzaamheden en de menselijke activiteit in het projectgebied na ingebruikname zijn niet van invloed op de aanwezige burcht buiten het projectgebied.

Vleermuizen

Het voorkomen van vleermuizen is niet bekend uit de NDFF, wel uit het onderzoek van Kragten (Kragten, 2018). Uit dit onderzoek bleek dat mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig waren in de slibgistingtanks en het bedrijfsgebouw. In 2018 zijn daarop drie avondbezoeken en een ochtendbezoek gebracht conform het vleermuisprotocol.

Tijdens het onderzoek werden vier vleermuissoorten vastgesteld: Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis. Het projectgebied werd door deze soorten gebruikt als foerageergebied. Van Gewone dwergvleermuis werd een verblijfplaats (kraamverblijfplaats) aangetroffen in de meest zuidoostelijk gelegen slibgistingtank. Het betrof een kleine kolonie van 3 tot 6 individuen. De ingang van de verblijfplaats bevindt zich aan de westzijde van de toren. In beide slibgistingtanks zijn daarnaast in totaal circa 11 paarverblijven en 11 zomerverblijven aangetroffen in de spouwmuren van de torens, hoofdzakelijk aan de zuidwestzijde. Beide bouwwerken werden als optimaal geschikt beoordeeld voor vleermuizen. Gezien het grote aantal vleermuizen wordt ook aangenomen dat de torens potentie hebben of in gebruik zijn als winterverblijfplaats voor Gewone dwergvleermuizen. Van de overige drie soorten werden in het projectgebied geen verblijfplaatsen aangetroffen.

De voorgenomen ontwikkeling (aanleg en in gebruik name Fish farm en herinrichting overige deel) heeft geen negatieve gevolgen voor de verblijfplaatsen van de vleermuizen. De torens waar de verblijfplaatsen gevonden zijn maken geen deel uit van de Fish farm en blijven behouden als verblijfplaats. Van belang is de invliegopeningen naar de verblijfplaatsen onverlicht te laten. Permanente lichtuitstraling richting de torens is niet toegestaan. De verlichtingssituatie rond de invliegopeningen dient ongewijzigd te blijven. Bij het

aanbrengen van extra verlichting dient daar rekening mee gehouden te worden. Verlichting dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van on-demand verlichting en/of vleermuisvriendelijke verlichting. Deze maatregelen worden opgenomen in het op te stellen ecologisch werkprotocol.

Het projectgebied is door Kragten (2018) beoordeeld als essentieel foerageergebied voor de soorten die voorkomen in de omgeving. Gezien de grootte van de territoria van deze soorten en de zeer beperkte oppervlakte van het projectgebied kan de betekenis echter niet essentieel zijn voor het instandhouden van verblijfplaatsen.
Het foerageergebied verandert enigszins door de voorgenomen ontwikkeling maar blijft als zodanig behouden voor de waargenomen soorten. Ook het voedselaanbod blijft op peil mede door de structuurrijkere begroeiing.

Gezien het uitgevoerde onderzoek in 2018 en het feit dat de voorgenomen ontwikkeling geen negatieve effecten heeft op de aanwezige soorten en de aanwezige functies in het projectgebied, is nader onderzoek of een ontheffing voor vleermuizen niet nodig.

Vogels
In de Wet natuurbescherming zijn verbodsbepalingen opgenomen met betrekking tot vogels in het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Nesten van een aantal soorten zijn jaarrond beschermd; ook de functionele omgeving van deze jaarrond beschermde nesten is beschermd. Storing met als gevolg het (tijdelijk) verlaten van een jaarrond beschermd nest wordt eveneens beschouwd als vernielen van het nest als daardoor het broedsucces vermindert.

In 2015 heeft de provincie Limburg een broedvogelonderzoek uitgevoerd (territoriumkartering van bijzondere en schaarse broedvogels) in de directe omgeving van het projectgebied. Vanwege het geringe oppervlak kan ervan uitgegaan worden dat ook in het projectgebied aanwezige territoria opmerkt zouden zijn. De gegevens zijn enigszins verouderd maar geven een goed beeld van de broedvogelpopulatie die aanwezig is in en nabij het projectgebied. In het projectgebied zelf werden geen territoria vastgesteld van bijzondere of schaarse soorten. Net buiten het projectgebied werden territoria vastgesteld van Zwarte kraai, Groene specht, Grote bonte specht, Holenduif, Boomklever, Boomkruiper en Appelvink. Rond de molen aan de zuidzijde van de weg werden enkele territoria van watergebonden soorten vastgesteld waaronder Grote gele kwikstaart (jaarrond beschermd nest).

Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten in het projectgebied is niet recent onderzocht. Voor gebouwbewonende soorten ontbreekt geschikte broedgelegenheid en/of ontbreken geschikte voedselomstandigheden. Het omliggende grasland was tot voor kort vrijwel ongeschikt als broedgelegenheid voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten kunnen wel voorkomen in het omliggende natuurgebied.
In de randen en de kleine landschapselementen kunnen zich broedvogels vestigen waarvan het nest niet jaarrond beschermd is maar wel tijdens de broedperiode. Met de herinrichting en het op natuurwaarden gerichte beheer kan geschikte nestgelegenheid ontstaan in de aanwezige bomen, struiken en ruigere hoekjes.

Alle in gebruik zijnde nesten van broedvogels zijn strikt beschermd op grond van de Wet natuurbescherming. Gezien de zeer beperkte aard van de voorgenomen ontwikkelingen en de locatie daarvan (rond de bassins en de opslag) in de aanlegfase in 2021 van de Fish farm kan ervan uitgegaan

worden dat geen verstoring of vernietiging van nesten en/of vogels optreedt. Bij werkzaamheden in het broedseizoen in hogere kruidenrijke begroeiing, nabij de bosrand, struwelen en andere broedgelegenheid dient vooraf een inspectie plaats te vinden door een ter zake kundige op het voorkomen van mogelijke broedgevallen. Indien deze (mogelijk) aanwezig zijn dient gewacht te worden tot het nest niet meer in gebruik is. De grondwerkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de helofytenfilter vinden bij voorkeur plaats buiten het broedseizoen. Als dit niet mogelijk is dient de begroeiing op en in de ruime omgeving van de locatie van de aan te leggen helofytenfilter vanaf de start van het broedseizoen (vanaf half maart) kort gehouden te worden om het ontstaan van potentiële broedgelegenheid te voorkomen.
Beheerwerkzaamheden waarbij nesten verloren kunnen gaan zoals maaien, snoeien en het vrijstellen van de omheining dienen buiten de broedperiode uitgevoerd te worden.

Onderzoek naar de aanwezigheid van broedvogels of een ontheffing is niet nodig, mits rekening gehouden wordt met aanwezige broedvogels.

Amfibieën
Uit het projectgebied en uit een straal van 1 kilometer rond het projectgebied ontbreken waarnemingen van amfibieën. Naar verwachting komen in lage dichtheden algemeen voorkomende soorten voor in de omgeving zoals Gewone pad en Kleine watersalamander. In het projectgebied ontbrak in het verleden geschikt voortplantingswater en was geschikt overwinteringsgebied marginaal aanwezig. Door het beëindigen van de RWZI en de afwatering op de lossing kan geschikt voortplantingswater ontstaan en gekoloniseerd worden. In de huidige situatie kunnen incidenteel individuen van algemeen voorkomende soorten aanwezig zijn. In dat geval geldt de zorgplicht en dient het doden van individuen voorkomen te worden. Maatregelen om te voldoen aan de zorgplicht zijn opgenomen in het ecologisch werkprotocol. Nader onderzoek of een ontheffing voor amfibieën is niet nodig.

Reptielen
In onderstaande tabel zijn waarnemingen opgenomen van beschermde soorten rond het projectgebied in de laatste vijf jaar (bron: NDFF 2021).

Tabel: Voor de in grijs weergegeven soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer of onderhoud.

	Beschermingsregime	
Beschermde soort	**Habitatrichtlijnsoort**	**Andere soorten**
*Levendbarende hagedis		X
**Hazelworm		X

* Voor Levendbarende hagedis geldt een vrijstelling in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober.
** Voor Hazelworm geldt een vrijstelling in de maanden juli, augustus, september.

Waarnemingen uit het deelgebied Terworm van Hazelworm zijn niet bekend. Er zijn alleen waarnemingen bekend van langs de spoorlijn. Levendbarende hagedis werd in 2019 voor het eerst waargenomen in dit deelgebied maar buiten het projectgebied (waarneming.nl). Het projectgebied was in het verleden waarschijnlijk weinig geschikt voor deze soorten door de aanwezige open inrichting met voornamelijk kort gemaaid gras en plantsoen.
De voorgenomen beperkte aanlegwerkzaamheden en ingebruikname van de Fish farm hebben geen effect op populaties in de omgeving. Aanlegwerkzaamheden en werkzaamheden in de gebruiksfase vinden plaats in of in de directe nabijheid van de (semi)verharde delen en hebben geen gevolgen voor eventueel aanwezige populaties in de directe omgeving.

Door het voorgenomen beheer in de overige delen in het projectgebied kan de geschiktheid voor deze soorten toenemen. Bij het uitvoeren van het beheer (met name het maaien) dient dan rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze soorten. Maatregelen om te voldoen aan de zorgplicht zijn opgenomen in het ecologisch werkprotocol. Nader onderzoek of een ontheffing voor reptielen is in de huidige situatie niet nodig.

Overige beschermde soorten

In onderstaande tabel zijn waarnemingen opgenomen van beschermde soorten rond het projectgebied in de laatste vijf jaar (bron: NDFF 2021).

	Beschermingsregime	
Beschermde soort	**Habitatrichtlijnsoort**	**Andere soorten**
Iepenpage		X
Kleine ijsvogelvlinder		X
Vliegend hert		X

Het projectgebied is niet geschikt als voortplantingslocatie voor de in de tabel genoemde soorten, vanwege het ontbreken van waardplanten of anderszins geschikt voortplantingsbiotoop. Iepen ontbreken (voortplantingsbomen van Iepenpage), Kamperfoelie ontbreekt (essentieel voor Kleine ijsvogelvlinder) en ook oude eikenstobben of ander rottend hout ontbreekt in het projectgebied. Overige beschermde soorten zijn niet bekend en niet te verwachten gezien het ontbreken van populaties in de directe omgeving, het voormalige gebruik als RWZI, de voormalige inrichting en het voormalig beheer.

Nader onderzoek naar overige beschermde soorten of het aanvragen van een ontheffing voor overig beschermde soorten is niet nodig.

5.5.5 Houtopstanden, hout en houtproducten

Er is geen kap van bomen voorzien. Vervolgstappen zijn niet nodig.

5.5.6 Conclusies

Conclusie gebiedsbescherming

Natura 2000

Het projectgebied ligt als een enclave in het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal. Op een afstand van ongeveer drie kilometer ten noorden van het projectgebied ligt Natura 2000-gebied Brunssummerheide. Op een afstand van ongeveer 1,7 km ten zuiden van het projectgebied ligt het Natura 2000-gebied Kunderberg. De optredende storingsfactoren geluid en optische verstoring hebben een kleine overlap met Natura 2000-gebied Geleenbeekdal. Het betreft de grenszone van het omliggende deelgebied Terworm. De storingsfactoren reiken niet tot overige deelgebieden en overige Natura 2000-gebieden. De storingsfactoren die overlappen met het Natura 2000-gebied treden niet in die mate op dat significante gevolgen optreden in het licht van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal.

Stikstof

Voor de eventuele project-gerelateerde emissie door de inzet van mobiele werktuigen en (vracht)verkeer zijn drie AERIUS-berekeningen uitgevoerd (Aerius-kenmerken RYH6zcyTGKMa voor de aanlegwerkzaamheden in 2021, Rzz72V2QQ5Mn voor de aanlegwerkzaamheden in 2022, RbbJwqNPFdHK voor de fase na ingebruikname). Hieruit blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling in de aanlegfase en in de gebruiksfase geen stikstofdepositie veroorzaakt op het omringende Natura 2000-gebied Geleenbeekdal of

andere Natura 2000-gebieden boven de 0,00 mol/ha/jaar. Het opstellen van een voortoets of passende beoordeling en het aanvragen van een vergunning stikstof in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Omgevingsverordening Limburg
Het projectgebied wordt omringd door de Goudgroene natuurzone. Er gaat geen externe werking uit van de Goudgroene natuurzone. De ontwikkelingen die plaatsvinden buiten deze zone hoeven daarom niet getoetst te worden aan het beschermingskader van de Goudgroene natuurzone. Door de voorgenomen ontwikkeling in het projectgebied gaan noch wezenlijke kenmerken en waarden in de omringende Goudgroene natuurzone verloren, noch worden deze aangetast.
In het projectgebied zelf liggen enkele smalle stroken. Deze stroken zijn aangemerkt als beheertypen N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos. Deze beheertypen zijn feitelijk niet aanwezig en waren ook toen het terrein nog in eigendom was van het Waterschapsbedrijf Limburg, niet aanwezig. Door de voorgenomen ontwikkelingen gaan geen wezenlijke kenmerken en waarden verloren. Door de meer natuurlijke inrichting en het voorgenomen beheer wordt een kleine bijdrage geleverd aan het verbinden van de omliggende Goudgroene natuurzone (de enclave wordt in praktijk iets kleiner). Vervolgstappen of compensatie op grond van de Beleidsregel natuurcompensatie zijn niet nodig.

Conclusies soortbescherming

- Het projectgebied en de directe omgeving is leefgebied van enkele beschermde soorten. In het algemeen geldt: als dieren worden aangetroffen in het projectgebied geldt te allen tijde de zorgplicht. Bij het onverhoopt toch aantreffen van beschermde planten- of diersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt, dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd en dient contact opgenomen te worden met een ecoloog om benodigde vervolgstappen te bespreken.

- Voor een deel van deze soorten geldt een vrijstelling voor het vangen en vernietigen van verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen. Om te voorkomen dat individuen gedood worden dient zorgvuldig gehandeld te worden. Maatregelen in het kader van de zorgplicht en zorgvuldig handelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

  Voor een aantal soorten is nader aandacht nodig in het kader van de Wet natuurbescherming om overtredingen van de verbodsbepalingen in de aanlegfase en bij ingebruikname te voorkomen. Als deze maatregelen in acht worden genomen is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming niet nodig. Deze soorten zijn opgenomen in onderstaande tabel. De aangegeven maatregelen in de tabel zijn net als de algemene maatregelen uit oogpunt van de zorgplicht en zorgvuldig handelen opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Tabel: Soorten waarvoor nader aandacht nodig is.

Soort	**Activiteit**	**Mogelijke overtreding**	**Onderzoek nodig?**	**(Mitigerende) maatregel**	**Ontheffing nodig**
Vleermuizen	Verlichten van de Fish farm Terworm.	art 3.5 lid 4 beschadigen of vernielen van de voortplantings- of rustplaatsen.	Nee, monitoring wordt uitgevoerd.	De verlichtingssituatie rond de invliegopeningen dient ongewijzigd te blijven. Bij het aanbrengen van extra verlichting dient daar rekening mee gehouden te worden. Verlichting dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van on-demand verlichting en/of vleermuisvriendelijke verlichting.	Nee, tenzij verlichting sterk toeneemt.
Broedvogels	Verwijderen van struweel, hogere kruiden en houtachtige begroeiing.	art. 3.1 lid 2 vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten art. 3.1`lid 4 en lid 5 verstoren van vogels tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is.	Nee.	Deze activiteit zoveel mogelijk uitvoeren na het broedseizoen of de betreffende locatie vooraf laten inspecteren door een ter zake deskundige op het voorkomen van in gebruik zijnde nesten. Bij aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten dient gewacht te worden tot de jongen niet meer afhankelijk zijn van het nest.	Nee, mits rekening gehouden wordt met in gebruik zijnde nesten.
Reptielen (Hazelworm en Levendbarende hagedis)	Op termijn: Uitvoeren van beheer in de natuurdelen, uitvoeren grondwerkzaamheden.	art. 3.10 lid 1a opzettelijk doden of vangen.	In de huidige situatie en bij de huidige ontwikkelingen niet.	Bij toekomstige maaiwerkzaam-heden de maaibalk afstellen op 10 cm hoogte om schade aan individuen te voorkomen. Voorafgaand aan de grondwerk-zaamheden ten behoeve van de aanleg van het helofytenfilter kan een inspectie door een ter zake kundige nodig zijn (afhankelijk van de ontwikkeling van de vegetatie). Om te voorkomen dat geschikt habitat ontstaat kan de locatie voor de aanleg van de helofytenfilter ook kort gehouden worden, een inspectie is dan niet nodig.	Nee, mits slachtoffers voorkomen kunnen worden.

Conclusies Houtopstanden, hout en houtproducten
Er is geen kap van bomen voorzien. Vervolgstappen zijn niet nodig

Gezien het vorenstaande vormt het aspect natuurwaarden geen belemmering voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de beoogde ontwikkeling.

5.6 Bedrijfshinder

Om te komen tot een ruimtelijk relevante toetsing van bedrijfsvestigingen op milieuhygienische aspecten wordt het begrip milieuzonering gehanteerd. Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Bij de planontwikkeling dient rekening gehouden te worden met milieuzoneringen om zodoende de kwaliteit van het woon- en leefmilieu te handhaven en te bevorderen en daarnaast bedrijven voldoende zekerheid te bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'.

5.6.1 Scheiding van functies versus functiemenging

Scheiding van milieubelastende en milieugevoelige functies met behulp van milieuzonering is in de omgeving van sterk milieubelastende activiteiten zonder meer noodzakelijk. Een vergaande scheiding van functies kan echter ook leiden tot inefficiënt ruimtegebruik en een verlies aan ruimtelijke kwaliteit. Een gemengd gebied met een mix van wonen en werken, winkels en horeca stimuleert een levendig straatbeeld, een hogere sociale veiligheid en extra draagvlak voor voorzieningen. Vanuit het oogpunt van efficiënt ruimtegebruik verdient het de voorkeur om functiescheiding niet verder door te voeren dan met het oog op een goed woon- en leefklimaat noodzakelijk is.

5.6.2 Richtafstandenlijsten

De twee belangrijkste bouwstenen voor milieuzonering zijn de twee richtafstandenlijsten in bijlage 1 van de VNG-publicatie. Voor een scala aan milieubelastende activiteiten (lijst 1) en opslagen en installaties (lijst 2) zijn richtafstanden aangegeven ten opzichte van een rustige woonwijk. In de lijsten wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. Daarbij omvat categorie 1 de lichtste en categorie 6 de zwaarste vormen van bedrijvigheid. De richtafstanden gaan uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

5.6.3 Projectgebied

Volgens de VNG-publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' wordt een bedrijf dat zich bezighoudt met visteelt (SBI032) tot een categorie 3.1 bedrijf gerekend. Hierbij geldt een richtafstand (gebaseerd op geur alsook geluid) van 50 meter t.o.v. gevoelige bestemmingen. De dichtstbijzijnde gevoelige bestemming betreft de woning aan de Eikendermolenweg 4, op ca. 10 meter afstand van de bestaande inrit van het projectgebied.

Geur
De bassins van de viskwekerij liggen op een afstand van minimaal 90 meter ten opzichte van de woning aan de Eikendermolenweg. Voor geur kan worden gesteld dat de visvijvers zijn gelegen op een afstand van meer dan 50 meter tot de woning en daarmee wordt er voor het aspect geur voldaan aan de richtafstanden.

Geluid

Voor geluid geldt dat de inrit is gelegen op een afstand van minder dan 50 meter tot de woning zodat er een nadere beschouwing noodzakelijk is. Daarvoor is door K+ Adviesgroep een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar geluid als gevolg van de bevoorrading. Het rapport van dit onderzoek is opgenomen in bijlage 6. Uit de resultaten van dit akoestisch onderzoek blijkt het volgende:

- Uit het onderzoek is gebleken dat in de dagperiode er maximaal 22 verkeersbewegingen van een zware vrachtwagen mogelijk zouden zijn wil de gevelbelasting binnen de streefwaarde van 45 dB(A) blijven. In de praktijk zal het aantal bewegingen ruim onder de 22 bedragen en daarmee zal de langtijdgemiddelde gevelbelasting voldoen aan een etmaalwaarde van 45 dB(A).
- Uit het onderzoek is gebleken dat de piekniveaus op de gevel maximaal 74 dB(A) zullen bedragen. Deze piekgeluiden komen alleen in de dagperiode voor, zijn qua frequentie beperkt tot 1 a 2 maal per week en zijn een gevolg van laad- en losactiviteiten die op grond van het Activiteitenbesluit buiten beschouwing worden gelaten en daarmee zijn dergelijke geluidniveaus toch toelaatbaar.
- Uit het binnenwaardeonderzoek is nagegaan met welke bouwkundige scheidingsconstructies een voldoende geluidwering kan worden behaald om ervoor te zorgen dat de binnenwaarde in de dagperiode onder de 55 dB(A) zal blijven.

Met het vorenstaande is aangetoond dat er sprake zal zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat.

Conclusie projectgebied

Gelet op vorenstaande vormt het aspect bedrijfshinder geen belemmeringen voor het geplande gebruik van de locatie.

5.7 Luchtkwaliteit

5.7.1 Nationaal beleid

In de Wet milieubeheer (Wm) zijn in hoofdstuk 5 onder titel 2 eisen ten aanzien van luchtkwaliteit opgenomen. Daarmee hangen de volgende besluiten en regelingen samen:

- Besluit gevoelige bestemmingen
- Besluit 'Niet in betekenende mate' (NIBM)
- Regeling 'Niet in betekenende mate' (NIBM)

Deze wet- en regelgeving omvat maatregelen om aan de ene kant de uitstoot van schadelijke stoffen te beperken en aan de andere kant te voorkomen dat mensen langdurig worden blootgesteld aan verontreiniging.

5.7.2 Niet in betekenende mate (NIBM)

In de AMvB 'Niet in betekenende mate' en de ministeriële regeling NIBM zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Het begrip 'niet in betekenende mate' is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor NO2 en PM10. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die binnen de getalsmatige grenzen vallen en daardoor niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit worden uitgevoerd. Dit moet gemotiveerd worden door de gemeente.

5.7.3 Projectgebied

Middels dit projectbesluit wordt een viskwekerij mogelijk gemaakt. Deze ontwikkeling wordt niet toegewezen aan één van de beschreven categorieën van gevallen. Op deze locatie was een rioolwaterzuiveringsinstallatie gevestigd. De verkeersbewegingen die deze R.W.Z.I. genereerde komt

grotendeels overeen met de verkeersbewegingen die de viskwekerij gaat generen. De luchtkwaliteit zal gelijk blijven of nauwelijks verslechteren.
Op grond van artikel 5.16 lid 1 onder b. 1 Wet milieubeheer kan dit plan doorgang vinden.

5.8 Externe veiligheid

5.8.1 Nationaal beleidskader

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van de opslag van of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is landelijke wet- en regelgeving van toepassing.

In de landelijke regelgeving zijn kwaliteitseisen en normen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. Doel is om bepaalde risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld, tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Deze bedoelde risico's hangen vooral samen met:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen;
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg, spoor en water.

Ook zijn er onder meer landelijke regels voor de opslag en verkoop van vuurwerk. Verder wordt bij de plaatsing van windmolens tegenwoordig ook de externe veiligheid in ogenschouw genomen.

De risico's voor externe veiligheid komen tot uitdrukking via het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Afhankelijk van de ruimtelijke ontwikkeling en beschikbare gegevens is deze beperkt of ruim van opzet.

5.8.2 Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans, per jaar, op overlijden van een onbeschermd individu ten gevolge van ongevallen met gevaarlijke stoffen. De aanwezigheid van een persoon is fictief. Niet wordt beoordeeld hoe groot de kans op de aanwezigheid van een persoon feitelijk is. Het PR kan op de kaart van een gebied worden weergeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Via het PR wordt een basisbeschermingsniveau gewaarborgd.

5.8.3 Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans per jaar dat een groep van bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen het slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR wordt ook beschouwd als een maat voor de maatschappelijke ontwrichting. Bij het GR wordt wel beoordeeld hoeveel personen zich, redelijkerwijs, feitelijk in de omgeving kunnen bevinden. Voor het GR geldt geen grenswaarde, maar een oriëntatiewaarde. Dit is een ijkwaarde waaraan veranderingen getoetst kunnen worden. Deze oriëntatiewaarde mag overschreden worden, mits goed beargumenteerd door het bevoegd gezag. Deze argumentatie is een onderdeel van de verantwoording van het groepsrisico.

Voor het bevoegd gezag geldt een verantwoordingsplicht, wanneer binnen het invloedsgebied van een risicobron kwetsbare en/of beperkt kwetsbare objecten via het bestemmingsplan worden toegelaten. Dit betreft ook de al bestaande (beperkt) kwetsbare objecten, zoals al gebouwde woningen.

Een risicobron is bijvoorbeeld een buisleiding die wordt gebruikt voor het transport van gevaarlijke stoffen. Met het invloedsgebied wordt gedoeld op het gebied waarbinnen minimaal 1% van de aanwezige personen overlijdt als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen ter plaatse van de risicobron. Het invloedsgebied van een risicobron is soms vastgelegd in de wet. In de andere gevallen kan het worden berekend aan de hand van vastgelegde rekenregels.

De verantwoording van het groepsrisico is één van de onderdelen van een goede ruimtelijke ordening. De omvang en diepgang van de verantwoording is daarbij afhankelijk van de gevolgen voor het groepsrisico. Dit wordt per bestemmingsplan beoordeeld.

5.8.4 Externe veiligheid inrichtingen

Het huidige beleid voor inrichtingen (bedrijven) is opgenomen in het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi). Ter uitvoering van het Bevi geldt de 'Regeling externe veiligheid inrichtingen' (Revi). Hierin zijn aan te houden afstanden opgenomen voor zogenaamde categoriale inrichtingen. Daarnaast zijn in het Revi regels opgenomen voor de berekening van de aan te houden afstanden voor de niet-categoriale inrichtingen.

5.8.5 Externe veiligheid buisleidingen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het 'Besluit externe veiligheid buisleidingen' (Bevb). De aanwijzing van buisleidingen, de risicoafstanden en de aanwijzing van de rekenmethodiek zijn opgenomen in de 'Regeling externe veiligheid buisleidingen' (Revb). De toetsingssystematiek uit het Bevi wordt ook toegepast bij buisleidingen.

5.8.6 Externe veiligheid transport

Het beleid voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, via het spoor en via het water staat beschreven in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Hierin is het 'Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' verankerd. Het primaire doel van dit basisnet is het creëren van een plafond voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over Rijkswegen, hoofdvaarwegen en spoorwegen. Aan de hand van deze maximale vervoerstromen van gevaarlijke stoffen kunnen de externe veiligheidsrisico's worden bepaald.

5.8.7 Gemeentelijk beleid

In de 'Beleidsregel voor externe veiligheid 2011-2015' heeft de gemeente Heerlen het beleid voor externe veiligheid geformuleerd. Dit beleid is op 1 november 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Het doel van het externe veiligheidsbeleid van de gemeente Heerlen is het behouden van een verantwoord en aanvaardbaar veiligheidsniveau. Het beleid in deze nota leidt tot het beperken van de risico's van de bronnen waar dat nodig is. Het gevolg van dit beleid is dat bepaalde bedrijven, die zijn gevestigd op locaties waar dat op grond van dit beleid ongewenst is, zullen worden beperkt in hun mogelijkheden. Ook zal de ontwikkeling van bepaalde gebieden anders moeten worden beoordeeld vanwege de aanwezige risico's. Een aanscherping c.q. actualisatie wordt meegenomen in de nog op te stellen omgevingsvisie. Dit beleid zal ertoe leiden dat op de langere termijn in Heerlen de risico's door het gebruik en de toepassing van gevaarlijke stoffen binnen aanvaardbare grenzen kunnen blijven. Het beleid is niet bedoeld als een keurslijf. Het biedt een afwegingskader om optimaal met externe veiligheid in samenspel met andere belangen en andere instanties rekening te houden.

In 2014 is in opdracht van de provincie Limburg door Adviesgroep AVIV in beeld gebracht welke risicobronnen in de gemeente Heerlen aanwezig zijn en welke risico's deze voor de omgeving kunnen opleveren. De invloedsgebieden van respectievelijk BEVI-inrichtingen, hogedruk aardgasleidingen en spoor-, rijks- en provinciale wegen zijn op kaarten weergegeven. De invloedsgebiedenkaarten lenen zich als praktisch instrument voor een quick scan bij een ruimtelijk project om gemakkelijk vast te stellen of de externe veiligheid in beschouwing genomen moet worden en het groepsrisico verantwoord. De kaarten hebben een signaalfunctie. Ze geven ook aan waar de zoneringen voor de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico liggen die zich wettelijk verplicht dienen te vertalen in de planregels.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de rapportage van dit onderzoek: 'Externe veiligheid: invloedsgebiedenkaart gemeente Heerlen voor de ruimtelijke ordening, Adviesgroep AVIV, 26 november 2014'. In het vervolg van voorliggende paragraaf is gebruik gemaakt van de informatie uit dit onderzoek.

5.8.8 Projectgebied

Aan de hand van de risicokaart (zie: www.risicokaart.nl), het geldende bestemmingsplan, de studie 'Externe veiligheid: invloedsgebiedenkaart gemeente Heerlen voor de ruimtelijke ordening' (AVIV, projectnummer 142686 d.d. 26.11.2014) en de Regeling Basisnet zijn externe veiligheidsrisico's beoordeeld.

Uitsnede 'Risicokaart' met aanduiding projectgebied

Conclusie

Uit de beoordeling blijkt dat in en nabij het projectgebied geen bedrijven zijn gevestigd en/of activiteiten bekend die, gezien de aard en omvang en de ligging ten opzichte van het projectgebied, een onacceptabel extern veiligheidsrisico opleveren. Ook zijn direct nabij het projectgebied geen wegen voor het transport van gevaarlijke stoffen aangewezen. Binnen de inrichting worden geen activiteiten verricht waarbij externe veiligheidsrisico's ontstaan. Daarnaast worden er geen gevaarlijke stoffen opgeslagen in dusdanige hoeveelheden dat hiervoor nadere externe veiligheidseisen of -contouren gelden. Het plaatsgebonden risico voor externe veiligheid staat dan ook niet in de weg voor het verlenen van de omgevingsvergunning voor dit ruimtelijk plan.

5.8.9 Beoordeling groepsrisico

Het voorliggende plan maakt de realisatie van een viskwekerij en de ontwikkeling van natuur mogelijk op het perceel van de voormalige RWZI aan de Eikendermolenweg 100. In het vigerend bestemmingsplan "Buitengebied" dat 27 november 2019 is vastgesteld, hebben de gronden de bestemming 'Bedrijf - Nutsvoorziening ' gekregen. In dat plan is ook de verantwoording van het GR gemotiveerd. Bij de voorliggende ontwikkeling wordt een deel van de gronden gebruikt voor een viskwekerij en worden de overige gronden ingericht als natuur. Bij de viskwekerij is structurele aanwezigheid van medewerkers niet aan de orde. Een medewerker zal dagelijks (kortstondig) aanwezig zijn voor controle. Verder zullen een of enkele medewerkers op gezette tijden aanwezig zijn voor het uitvoeren van onderhoud. Daarnaast worden maandelijks jonge karpers aangeleverd en volwassen kapers opgehaald (laden en lossen). Ook tijdens deze momenten zullen één of enkele medewerkers aanwezig zijn. Er zullen geen bezoekers of publiek de viskwekerij bezoeken. Wanneer de viskwekerij volledig operationeel is zullen hierbij naar verwachting maximaal 4 a 6 personen werkzaam zijn. Een deel van deze medewerkers zal op de bovenvermelde momenten op de locatie aanwezig zijn.

De locatie was voorheen in gebruik als RWZI. Ook toen was aanwezigheid van personeel gekoppeld aan het beheer en het onderhoud. Een redelijk vergelijkbare situatie met de toekomstige functie van viskwekerij, al zal de controlefrequentie van de viskwekerij mogelijk wat hoger liggen. Het aantal mensen dat werkzaam is binnen het projectgebied zal daarmee niet of slechts zeer beperkt toenemen. Voor zover een groepsrisico aan de orde is, verandert dit niet door de beoogde ontwikkeling.

5.8.10 Conclusie projectgebied

Bij de totstandkoming van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing is op voldoende wijze rekening gehouden met de externe veiligheid. De realisatie van dit project wordt niet belemmerd door externe veiligheidsaspecten.

5.9 Technische infrastructuur

Volgens het vigerende bestemmingsplan en de kaarten van de Gasunie, zijn binnen het besluitgebied en de directe omgeving geen kabels of leidingen met een planologische beschermingszone gelegen, die een belemmering zouden kunnen vormen voor de beoogde ontwikkeling.

5.10 Archeologie

Het "Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed", kortweg het Verdrag van Malta, is op 16 januari 1992 te Valetta tot stand gekomen. Het Verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. In 1992 ondertekende Nederland het 'Verdrag van Malta'. In het verdrag is de omgang met het Europees archeologisch erfgoed geregeld. Het verdrag is geratificeerd door de Eerste en Tweede Kamer en sinds september 2007 is de Archeologische monumentenzorg geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988. De essentie is dat voorafgaand aan de uitvoering van plannen onderzoek moet worden gedaan naar de aanwezigheid van archeologische waarden en daar in de ontwikkeling van plannen zoveel mogelijk rekening mee te houden.

Volgens de wettelijke verplichting wordt in bestemmingsplannen rekening gehouden met bekende en verwachte archeologische waarden. De Erfgoedwet juncto Monumentenwet 1988 geeft een vrijstelling van onderzoeksplicht voor projecten kleiner dan 100 m2, maar geeft de gemeente de vrijheid deze vrijstelling aan te passen. Die afwijking kan zowel naar boven als naar beneden. Voor de diepte van bodemingrepen bevat de wet geen grens.

5.10.1 Beleidsnota archeologie

Op 31 oktober 2018 is de beleidsnota archeologie 'Erfgoed is identiteit, beleidsnota archeologie gemeente Heerlen' vastgesteld. In deze beleidsnota is het beleid ten aanzien van de omgang met het archeologisch bodemarchief voor de komende jaren vastgelegd.

Het archeologisch beleid van de gemeente Heerlen heeft tot doel haar archeologische erfgoed te beschermen en te ontsluiten als bron van het 'gemeenschappelijke geheugen' en als middel voor wetenschappelijke studie, zonder meer maatschappelijke lasten in het leven te roepen dan strikt noodzakelijk. Deze formulering waarborgt behoud en ontsluiting van het archeologisch erfgoed in de gemeente, maar laat ruimtelijke ontwikkelingen even goed toe. Het is een doelstelling die niet alleen praktisch uitvoerbaar en proportioneel is, maar ook haalbaar. Naast het beleidsmatige aspect wil de gemeente Heerlen ook de economie versterken door het potentieel van de archeologie te gebruiken. Cultureel erfgoed en toerisme zijn nauw verbonden. Cultureel erfgoed is een waardevolle faciliteit voor zowel bewoners van, als bezoekers aan een gebied. Het cultureel erfgoed vormt vaak de bepalende factor in de regionale of lokale identiteit. Vanuit economisch perspectief kan cultureel erfgoed beschouwd worden als kapitaalgoed met een potentieel hoge economische waarde.

5.10.2 Archeologische verwachtings- en beleidskaart Heerlen

Voor geheel Parkstad Limburg is een archeologische waarden- en verwachtingenkaart opgesteld. Deze kaart is gebaseerd op uitgevoerd inventariserend archeologisch onderzoek. Voor de gemeente Heerlen en de overige Parkstadgemeenten is door archeologisch adviesbureau RAAP een uitgebreid onderzoek uitgevoerd. Het RAAP-rapport betreft een bureauonderzoek naar de archeologische verwachtingen waarbij een inventarisatie heeft plaatsgevonden van de bekende archeologische vindplaatsen binnen de Parkstadgemeenten en van landschappelijke (geologische en geomorfologische) en bodemkundige gegevens van het grondgebied. Daarnaast zijn de uitgevoerde archeologische onderzoeken geïnventariseerd, waarbij rekening is gehouden met vergraven of ontgronde gebieden, en heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden. In dit verband is onder andere ook het Actueel Hoogtebestand Nederland bestudeerd. Op basis van de genoemde inventarisaties is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld, dat is vertaald in een geactualiseerde archeologische verwachtingenkaart. De archeologische verwachtingskaart is door de gemeenteraad van Heerlen vastgesteld op 1 oktober 2013.

Het doel van de archeologische verwachtingenkaart is het zichtbaar maken waar archeologische waarden aanwezig zijn of kunnen worden verwacht, en het daaraan koppelen van een onderzoeksplicht. Hiermee wordt tevens duidelijk bij welke werkzaamheden wel en bij welke geen archeologisch onderzoek noodzakelijk zal zijn.

In de kaart worden de volgende zes categorieën onderscheiden:

- beschermde Rijksmonumenten: voor werkzaamheden is hier altijd een vergunning volgens de Erfgoedwet juncto de Monumentenwet 1988 vereist.
- gebieden van zeer hoge waarde en de historische dorpskernen: voor deze gebieden is voor de oppervlakte het wettelijk minimum van 100 m2 genomen. Projecten die over een groter oppervlak de bodem verstoren zijn onderzoeksplichtig. De verstoring van de bodem dient dieper dan 40 cm onder de oppervlakte plaats te vinden voordat de onderzoekplicht geldt.
- Categorie 3 en 4: gebieden met een hoge en middelhoge verwachtingswaarde: voor deze gebieden zijn de ondergrenzen nog verder verruimd (respectievelijk 250 m2 en 2500 m2 oppervlakte, bij meer dan 40 cm diepte). Hierdoor zijn alleen de grotere projecten onderzoeksplichtig en geldt voor de meeste kleinere (particuliere) vergunningaanvragen geen onderzoeksplicht.
- Categorie 5: gebieden met een lage verwachtingswaarde: in gebieden met een lage verwachtingswaarde, geldt alleen voor grotere projecten (10.000 m2 en meer dan 40 cm diepte) een onderzoeksplicht.
- Categorie 6: gebieden zonder verwachtingswaarde: in deze gebieden geldt geen onderzoeksplicht.

In het algemeen geldt dat een ontheffing van de onderzoeksplicht mogelijk is wanneer blijkt (na archeologisch advies van een gekwalificeerde archeoloog) dat het project een gering risico vormt voor het "bodemarchief".

5.10.3 Conclusie projectgebied

Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart heeft het projectgebied gekarteerd als gebied een hoge verwachtingswaarde (waardecategorie 3). Aangezien bij het project geen bouwwerkzaamheden zijn voorzien zal er geen verstoring plaatsvinden van de ondergrond, Hierdoor is het uitvoeren van archeologisch onderzoek niet noodzakelijk.

Het aspect archeologie vormt geen belemmeringen voor onderhavige planontwikkeling.

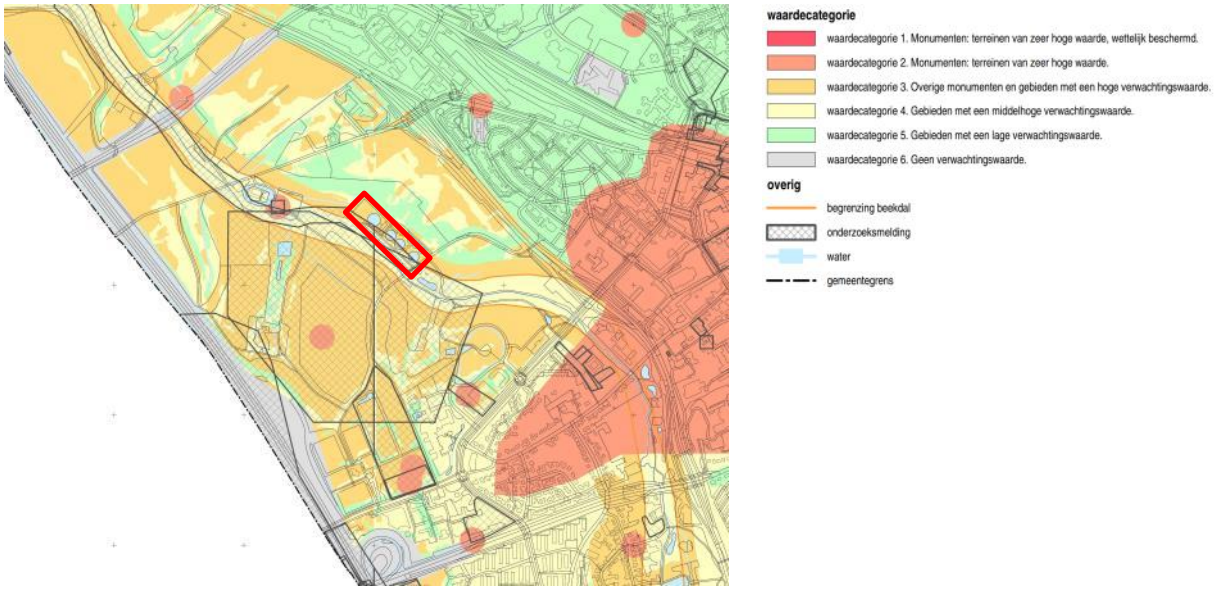

Archeologische Beleidskaart Heerlen met aanduiding projectlocatie (rood omlijnd)

Mochten tijdens graafwerkzaamheden archeologische resten of sporen aangetroffen worden, moet hiervan volgens artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet terstond melding worden gemaakt bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Heerlen of de regioarcheoloog.

5.11 Cultuurhistorie

Het onderhavige projectgebied is niet gelegen in een rijksbeschermd stadsgezicht, dan wel een gemeentelijk cultuurhistorische object en/of ligging in een door de gemeente geselecteerd stadsgezicht. Ook zijn er binnen het projectgebied geen Rijks- en/of gemeentelijke monumenten aanwezig. Wel is direct ten zuiden van het projectgebied Kasteel Eyckholt (Rijksmonument) aanwezig. Ten noordwesten van het projectgebied is het Rijksmonument Kasteel ter Worm gelegen.

Het planvoornemen vormt gezien de aard en omvang geen belemmering voor in de omgeving aanwezige cultuurhistorische waardevolle elementen. Vanuit het oogpunt van cultuurhistorie zijn er geen belemmeringen voor dit project.

5.12 Verkeer

De ontsluiting van het perceel blijft ongewijzigd en vindt plaats via de Pijperstraat-Eikendermolenweg. Bij deze ontsluiting is een hoogterestrictie aanwezig van 3,2 meter.
Het aantal voertuigbewegingen beperkt zich tot personeel en (incidentele) bevoorrading. Dagelijks zullen er één of enkele medewerkers aanwezig zijn voor controle en onderhoud van de technische installaties. Na de opstartfase van een half jaar zullen er maandelijks enkele auto's en/of vrachtwagens op de bestemming moeten zijn voor bevoorrading en afvoer van de gekweekte vis. Het parkeren vindt plaats op eigen terrein.

Gezien de beperkte omvang van de ontwikkeling zal de verkeerstoename dusdanig gering zijn dat deze geen noemenswaardige invloed heeft op de huidige verkeersafwikkeling. Het aspect verkeer vormt geen belemmeringen voor onderhavige planontwikkeling.

6 Uitvoerbaarheid en handhaving

6.1 Handhavingsbeleid

Binnen de gemeente Heerlen is handhavingsbeleid voor de Wabo-taken (bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en milieu) vastgelegd in het Toezicht- en handhavingsbeleid 2019-2022 Wabo. In dit beleid staan de doelen en uitgangspunten voor toezicht en handhaving geformuleerd. Tevens is de beleidscyclus beschreven, ook wel de “dubbele regelkring” of “Big 8” genoemd. Er is een minimaal uitvoeringsniveau van de wettelijke taken voor toezicht en handhaving vastgesteld en er zijn bestuurlijke prioriteiten benoemd. Deze vormen de basis voor het beleid en voor het jaarlijks vast te stellen toezicht- en handhavingsprogramma. Om een goed naleefgedrag te bereiken zijn in het handhavingsbeleid verschillende toezicht- en handhavingsinstrumenten beschreven.

In de sanctiestrategie is de basisaanpak voor bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij overtredingen vastgelegd. Bij overtredingen van de Wabo en de hieraan gerelateerde wet- en regelgeving, wordt het stappenplan uit de Landelijke Handhavingsstrategie toegepast. Wat betreft klachten over bouw- of ruimtelijke ordening, worden deze geprioriteerd opgepakt. Indien er echter sprake is van een handhavingsverzoek, dient de beslissing op het handhavingsverzoek binnen een wettelijke termijn te gebeuren en kan het besluit bestaan uit handhavend optreden, daarvan af te zien of te gedogen (alleen in bijzondere omstandigheden). Tegen dit besluit is bezwaar en beroep mogelijk.

6.2 Financiële uitvoerbaarheid

Ingevolge het bepaalde in artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht is onder andere artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna Bro) van overeenkomstige toepassing op - de ruimtelijke onderbouwing behorende bij - een omgevingsvergunning ex artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, Wabo. Artikel 3.1.6 Bro bepaalt dat in de toelichting van een bestemmingsplan inzicht moet worden gegeven over de uitvoerbaarheid van het plan. Hiermee wordt mede de financiële uitvoerbaarheid bedoeld. Artikel 6:12 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) verplicht de gemeente over te gaan tot het vaststellen van een exploitatieplan als sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro). De gemeente kan afzien van het vaststellen van een exploitiatieplan als:

- het verhaal van kosten van grondexploitatie anderszins verzekerd is;
- het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is;
- het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels

Het project voorziet niet in een bouwplan zoals bedoeld in het Bro. De gemeente heeft met de initiatiefnemer een overeenkomst tot de vestiging van een zakelijk recht van erfpacht waarin afspraken zijn gemaakt over het gebruik van de grond, welke overeenkomst kwalificeert als een overeenkomst als bedoeld in artikel 6.24 van de Wro.

7 Procedure en overleg

7.1 Procedurestappen

Op de voorbereiding van een omgevingsvergunning ex artikel 2.1 c / 2.12 eerste lid 1, onderdeel a, sub 3° Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna Wabo) is, conform het bepaalde in de Wabo (paragraaf 3.3) de uitgebreide procedure van toepassing, met dien verstande dat het ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage ligt.

Uitgebreide procedure

Voor de uitgebreide procedure geldt afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Het bevoegd gezag plaatst de kennisgeving van het ontwerpbesluit en de mededeling van het definitieve besluit in de Staatscourant. Het bevoegd gezag stuurt de kennisgeving van het ontwerpbesluit en de mededeling van het definitieve besluit aan de eigenaar van de grond en eventuele beperkt gerechtigden daarop. Binnen zes maanden dient op de aanvraag omgevingsvergunning te zijn beslist waarbij de eenmalige mogelijkheid geboden wordt deze termijn met zes weken te verlengen. Het bevoegd gezag doet de mededeling van het definitieve besluit ook langs elektronische weg en stelt het beschikbaar op de landelijke voorziening (art. 6.14 Bor).

7.2 Vooroverleg

In artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht is artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening van overeenkomstige toepassing verklaard. Voor de onderhavige procedure dient dan ook vooroverleg te worden gevoerd met diensten van het Rijk, de Provincie en het Waterschap. Deze instanties kunnen aangeven dat in bepaalde gevallen vooroverleg niet noodzakelijk is. Bij de voorbereiding van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan moeten burgemeester en wethouders, indien niet is aangegeven dat van vooroverleg kan worden afgezien, daarom overleg plegen met het Waterschap, met andere gemeenten wiens belangen bij het plan betrokken zijn en met de betrokken rijks- en provinciale diensten.